

Miljöförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2022-09-27

Diarienummer:
MHN-2022-00176

Handläggare:
Sara Johansson

Delårsuppföljning och verksamhetsrapport augusti 2022

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** fastställa verksamhetsrapport augusti 2022 enligt bilaga 1,
2. **att** fastställa uppföljning av verksamhetsplan augusti 2022 enligt bilaga 2,
3. **att** fastställa analys av ekonomiskt utfall augusti 2022 enligt bilaga 3,
4. **att** fastställa svar på frågor om program för krisberedskap enligt bilaga 4, samt
5. **att** fastställa svar på frågor om handlingsplan för Gottsundaområdet 2021-2023 enligt bilaga 5.

Ärendet

Nämndens helårsprognos indikerar på ett resultat i balans. Avvikelser mot budget beror främst på att personal inte kunnat rekryteras i den omfattning som planerats, vilket genererat både lägre intäkter och lägre personalkostnader. Ej genomförda arbeten som kommer att föras över till 2023 återfinns främst inom avdelningarna för miljöskydd och hälsoskydd.

Under årets första månader präglades verksamheten av pandemi, flytt till Stadshuset och för flera avdelningar ett nytt ärendehanteringssystem. Efter hävda pandemirestriktioner har tillsyn, kontroll och förrättningar kunnat bedrivas så som tidigare.

Beredning

Ärendet har beretts på förvaltningen.

Ärendet bedöms inte ha konsekvenser för barnperspektivet, jämställdhetsperspektivet eller näringslivsperspektivet.

Föredragning

Periodens resultat är ett överskott om cirka 4,1 miljoner kronor, vilket är 3,1 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Periodens taxeintäkter uppgår till cirka 32,1 miljoner kronor vilket är 5,8 miljoner kronor lägre än periodens budget. Merparten av avvikelsen avser ouppbokad alkoholintäkt för räkenskapsåret 2022, som kommer att regleras i bokslutet för 2022. Vidare noteras lägre intäkter än budgeterat för bland annat timavgiftsfinansierad tillsyn och kontroll, VA-tillstånd samt förrättningsavgifter.

Periodens verksamhetskostnader uppgår till 48,3 miljoner kronor vilket är 2,7 miljoner lägre än budget. Avvikelsen utgörs främst av lägre personal- och lokalkostnader.

Nämndens helårsprognos indikerar på ett resultat i balans. Intäkterna förväntas uppgå totalt till 47 miljoner kronor, vilket är 1,7 miljoner kronor lägre än budget. Nämndens verksamhetskostnader förväntas uppgå till 77,5 miljoner kronor vilket är 1,7 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelserna beror främst på att personal inte kunnat rekryteras i den omfattning som planerats, vilket både genererat lägre intäkter och lägre personalkostnader. Ej genomförda arbeten som kommer att föras över till 2023 återfinns främst inom avdelningarna för miljöskydd och hälsoskydd.

Under årets första månader präglades verksamheten av pandemi, flytt till Stadshuset och för flera avdelningar ett nytt ärendehanteringssystem. Efter hävda pandemi-restriktioner har tillsyn, kontroll och förrättningar kunnat bedrivas så som tidigare.

Oväntat stort antal inkommande ärenden samt svårigheter att rekrytera inspektörer har påverkat förutsättningarna för att bedriva nämndens verksamhet och nämndens bidrag till några av kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag. Nämnden bedömer att planerade nämndmål, åtgärder och aktiviteter med koppling till inriktningsmålen på helår kommer att uppfyllas helt för sju av inriktningsmålen och delvis för två.

Ekonomiska konsekvenser

Handlingarna redogör för det ekonomiska läget och innehåller en prognos för helårsresultatet men beslutet i sig innebär inte ekonomiska konsekvenser för nämndens ekonomi.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 27 september 2022
- Bilaga 1. Verksamhetsrapport augusti 2022
- Bilaga 2. Uppföljning av verksamhetsplan augusti 2022
- Bilaga 3. Analys av ekonomiskt utfall augusti 2022
- Bilaga 4. Svar på frågor om program för krisberedskap
- Bilaga 5. Svar på frågor om program för Gottsundaområdet 2021-2030

Miljöförvaltningen

Anna Nilsson
Förvaltningsdirektör

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Verksamhetsrapport

Nämndbehandlas
2022-10-19

Diarienummer:
MHN-2022-00176

Handläggare:
Sara Johansson

Verksamhetsrapport

För miljö- och hälsoskyddsnämnden augusti 2022

Innehåll

Verksamhetsrapporten	3
Sammanfattning	3
Ekonomiskt resultat och prognos.....	3
Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller	4
Särskilt viktiga frågor.....	6
Bakgrund.....	8
Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller.....	12
Myndighetssamverkan mot illegal verksamhet	12
Miljösamverkan.....	12
Avdelningen för miljöskydd	13
Avdelningen för hälsoskydd	16
Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp	19
Kommunala lantmäterimyndigheten	24
Enheten för livsmedelskontroll.....	26
Tillståndsenheten	30
Viktiga händelser på miljöförvaltningen	34
Åtgärder med anledning av covid-19	34
Flytt till Stadshuset.....	35
Arbete med digital utveckling	35
Nytt handläggarstöd	35
Beredskap och säkerhet	35
Bemötande och service.....	36
Medarbetare och ledare.....	37
Kommunikation	38
Resultat för miljöförvaltningens verksamheter.....	41
Uppföljning av indikatorer	43
Kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag samt uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen	44
Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsnämnden	45

Verksamhetsrapporten

Den här verksamhetsrapporten omfattar miljö- och hälsoskyddsnämndens (nämndens) verksamhetsresultat för januari-augusti, ekonomiskt resultat för januari-augusti samt ekonomisk prognos för helår i förhållande till verksamhetsplan och budget 2022.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Nämnden har under årets första månader även svarat för tillsyn enligt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen.

En stor del av nämndens arbete utgörs av tillsyn och kontroll inom nämndens ansvarsområden. Därutöver arbetar nämnden mot de inriktningsmål och uppdrag som ges av kommunfullmäktige varje år.

Sammanfattning

I januari flyttade miljöförvaltningen in i det nya Stadshuset. Samtidigt pågick fortfarande pandemin av covid-19. Majoriteten av personalen arbetade hemifrån till och med februari och tillsyn, kontroll och förrättningar bedrevs digitalt och utomhus. Avdelningarna för livsmedelskontroll, hälsoskydd, miljöskydd samt områdesskydd och enskilt vatten och avlopp har under perioden arbetat i det nya ärendehanteringssystemet som infördes i december 2021.

Ekonomiskt resultat och prognos

Nämnden redovisar ett överskott för perioden januari till och med augusti om cirka 4,1 miljoner kronor, vilket är 3,1 miljoner kronor lägre än periodens budget. Merparten av avvikelsen avser ouppbokad alkoholintäkt för räkenskapsåret 2022, som kommer att regleras i bokslutet för 2022. Vidare noteras lägre intäkter för bland annat timavgiftsfinansierad tillsyn och kontroll, VA-tillstånd samt förrättningsavgifter. Resultatet visar även lägre kostnader jämfört med periodens budget för personal- och arbetsplatskostnader, om cirka 2,3 miljoner kronor. Resultatet är för övrigt enligt plan och intäkterna består av fakturerade årsavgifter för livsmedelskontroll och tillsyn utifrån miljöbalken.

Nämndens helårsprognos indikerar på ett resultat i balans. Avvikelser mot budget beror främst på att personal inte kunnat rekryteras i den omfattning som planerats för, vilket genererat både lägre intäkter och lägre personalkostnader.

Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Myndighetssamverkan mot illegal verksamhet

Under början av året genomförde förvaltningen förberedelser för tillsyn i arbetet mot illegal verksamhet. Förvaltningen etablerade former för samverkan och kontaktvägar till andra myndigheter och genomförde en riskanalys. En allmän grundutbildning i projektet och dess genomförande har genomförts och fördjupande utbildningar för respektive avdelning har genomförts.

Tillsynsinsatser har genomförts av både hälsoskyddsavdelningen, miljöskyddsavdelningen och livsmedelskontrollen. Flera insatser har genomförts i samverkan med andra myndigheter såsom polisen, Arbetsmiljöverket och Skatteverket. Fusk och tecken på att det kan förekomma illegal verksamhet har noterats vid flera tillsynsbesök.

Miljösamverkan

Arbetet i miljösamverkan syftar till en ökad samsyn och en mer enhetlig myndighetsutövning. Nämnden deltar aktivt i arbetet med att utveckla Mitt Miljösamverkan dels genom arbete i styrgruppen, dels genom medverkan i flera av de tillsynsprojekt som pågår och utbildningsinsatser som genomförs.

Avdelningen för miljöskydd

Årets tillsyn utgår från den av nämnden beslutade tillsynsplanen. Under året har mängden inkommande ärenden i form av anmälningar, ansökningar, remisser och klagomål varit betydligt fler än föregående år. På grund av detta, införande av nytt ärendehanteringssystem och svårigheter att rekrytera miljöinspektörer har tillsynen behövts prioriteras om och minska något i omfattning.

Avdelningen deltar i förvaltningens arbete mot illegal verksamhet genom tillsyn på avfallshantering och fordonsverksamheter som skrot, verkstad och tvätt.

Under hösten prioriteras tillsyn på årlig avgift och kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt som arbetet med förebyggande tillsyn av förorenad mark och samverkan mot illegal verksamhet. En del av den planerade tillsynen på årlig avgift och timavgift flyttas till 2023. Rekryteringar pågår för att kunna leverera så mycket tillsyn som möjligt under innevarande och kommande år.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen bildades 1 januari 2022 och den nya avdelningschefen Kristin Svensson tillträdde 1 mars.

För hälsoskyddsavdelningen präglades inledningen av året av införandet av nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler vilket påverkade uppstarten av årets tillsyn liksom förändringar i bemanning och chefsbyte. Tillsynen kom i gång ordentligt först under våren.

Uppskattningen är att helårsmålet för tillsyn på årliga avgifter kommer klaras till ca 90 procent. Vad gäller timavgifter ligger avdelningen efter helårsmålet. En stor andel av timmarna hör till radonprojektet där avdelningen arbetar för att nå målet för årets

tillsyn men ser att det kräver ett intensivt arbete under hösten. På helhet så minskas prognosen för avdelningens intäkter från tillsyn på timavgift.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Avdelningen bildades 1 januari 2022 och den nya avdelningschefen Sofie Bergendahl tillträdde då. Året har även präglats av introduktion av sex nya medarbetare och stor inströmning av ärenden.

Tillsynen av enskilda avlopp med tillstånd före miljöbalken pausades under maj-juni för att handlägga det ökade antalet ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp.

Tillsynen fortsatte i augusti enligt plan och totalt kommer drygt 200 enskilda avlopp inspekteras i år. Tillsynen av minireningsverk gick enligt plan.

Vid årets början fanns det cirka 140 ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp som inte hade börjat handläggas. Ärendebalansen för avloppsansökningar ökade ytterligare under tertial 1 på grund av stor inströmning av nya ansökningar. Tack vare omprioritering av avdelningens arbete och omfattande nyrekryteringar kunde fler ärenden börja handläggas under tertial 2.

Antalet remisser från plan- och byggnadsnämnden utanför detaljplan var fortsatt stort men nämnden hanterade dem utan dröjsmål.

Tillsynen av strandskydd vid sjön Trehörningen genomfördes i augusti. Nu återstår ett arbete med att rapportera avvikelser till fastighetsägare och sedan ta beslut.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Väntetider och handläggningstider har stigit jämfört med föregående år. Till stor del kan det förklaras med lägre bemanning samtidigt som myndigheten har introducerat nya förrättningslantmätare, vilket också tagit tid från övriga. Myndigheten har samtidigt avslutat en del äldre omfattande ärenden vilket också påverkar medelvärdet.

Myndighetens bedömning är att antalet beslut kommer att öka under året, tack vare ytterligare förstärkningar i sommar men att en vändning i väntetider kommer först under första halvan av 2023.

Livsmedelskontroll

Arbetet med att utföra livsmedelskontroll påverkades i början av året av pandemin. Kontrollen blev mindre effektiv när besöken behövde förbokas och inte kunde samordnas i samma utsträckning som tidigare. Uppdraget med trängseltillsyn på serveringsställen har sedan 9 februari upphört. En återgång till mer normala arbetsförhållanden utan restriktioner har givit bättre förutsättningar att utföra livsmedelskontroll under 2022. Kontrollplanen har till stor del följts. Fler avvikelser mot lagstiftningen har uppmärksammats och följts upp under det andra kvartalet än under årets början.

Under året leds enheten av vikarierande avdelningschefer och rekrytering av ny ordinarie avdelningschef pågår.

Tillståndsenheten

Arbetet har fungerat bra under året. Gör man en bedömning av hela 2022 är prognosen att uppställda mål kommer att nås.

En ny lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) trädde i kraft 1 augusti 2022 vilket innebär att enheten ska verka för en ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter.

Under året ledes enheten av vikarierande avdelningschefer och rekrytering av ny ordinarie avdelningschef pågår.

Särskilt viktiga frågor

Åtgärder med anledning av covid-19

Nämndens verksamhet har bedrivits med anpassningar och förändringar sedan mars 2020. Pandemin fortsatte under början av året att påverka nämndens verksamhet. Under januari-februari arbetade större delen av medarbetarna hemifrån och bedrev tillsyn utomhus eller digitalt hos verksamheter där det var möjligt. Digital tillsyn används även fortsättningsvis som ett komplement till fysiska tillsynsbesök.

Insats trängsel

Till följd av covid-19 fick nämnden ansvar för tillsyn enligt regelverket om trängsel på serveringsställen. Nämnden har arbetat aktivt med rådgivning, information och tillsyn för att motverka spridning av covid-19. Under året har nämnden genomfört 56 tillsynsbesök och tagit emot 7 klagomål kopplade till trängsel. Sedan pandemins början har nämnden utfört 1711 tillsynsbesök och tagit emot 629 klagomål. Nämnden har medverkat vid digitala träffar med såväl näringsliv som studentkårer och nationer. Nämnden har samverkat med andra myndigheter så som polis och länsstyrelse. Arbetet är slutfört i och med hävda restriktioner.

Flytt till Stadshuset

I januari flyttade miljöförvaltningen in i det nya Stadshuset och från den 17 januari hade miljöförvaltningens personal Stadshuset som sin arbetsplats. På grund av pandemin arbetade personalen dock huvudsakligen hemifrån och det var först från och med mars som personal började arbeta från Stadshuset i större omfattning.

Förvaltningen organiserade flytten med en flyttgeneral och utsedda flyttkoordinatorer på avdelningarna. Utöver den fysiska flytten har arbetet även inneburit förberedelser för nya arbetssätt.

Arbete med digital utveckling

Förvaltningen har fortsatt arbetet i enlighet med den digitala färdplanen. Digitalisering handlar både om implementering av nya IT-stöd och om förändrade arbetssätt där färdplanen ska fungera som ett verktyg för att på ett strukturerat sätt välja ut, prioritera och genomföra väl specificerade åtgärder för att på bästa sätt nå fastställda mål.

Förutom fortsatt arbete med implementering av nytt ärendehanteringssystem (se nedan) har årets arbete med att implementera arbetssätt och verktyg som stöd för analys av data slutförts. Framöver kommer förvaltningen på ett enklare sätt kunna ta

fram ändamålsenliga rapporter som ska underlätta för förvaltningsledningen i planering och uppföljning av verksamheten.

Tillsammans med kommunens GIS-enhet har en innovationspilot initierats för att utforska möjligheterna att effektivisera strandskyddstillsynen genom att med stöd av digitala foton och AI identifiera objekt inom strandskyddet.

Nytt digitalt handläggarstöd

Under perioden har förvaltningen lagt mycket fokus på att anpassa arbetssätten i förhållande till det nya ärendehanteringssystemet. Parallellt med det har förberedelser gjorts för att färdigställa e-tjänster som lanserades innan sommaren.

Beredskap och säkerhet

Kriget i Ukraina har inte påverkat förvaltningens verksamhet. Förvaltningen är förberedd för att exempelvis om behov uppstår snabbt kunna utföra tillsyn på tillfälliga boenden.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med krisberedskap och deltar i kommunens nätverk för beredskapsfrågor. Personal vid alla avdelningar har under året fått utbildning om förvaltningens krisledningsorganisation och personal utsedd att arbeta i kris genomgår i september en övning enligt MSB:s koncept "Öva enkelt".

Förvaltningen är nåbar dygnet runt, alla dagar för att bistå vid olyckor och utsläpp.

Kommunens medarbetarundersökning

Uppsala kommuns årliga medarbetarundersökning genomfördes i mars. Förvaltningen hade den högsta svarsfrekvensen i kommunen med 99 procent. Resultatet visar att index gått ner i samtliga delområden. Det är främst inom området arbetssituation som index minskat mest. Respektive avdelning har gått igenom sina resultat och arbetar med åtgärder. Förvaltningen har arbetat fram en handlingsplan för helheten.

NKI

Miljöförvaltningen har de senaste åren haft höga NKI-värden¹ för de fyra verksamhetsområden som ingår i mätningarna: miljöskyddstillsyn, hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och serveringstillstånd.

I resultatet för helåret 2021 som publicerades i april 2022 har livsmedelskontroll och serveringstillstånd fortsatt mycket höga resultat och högst i Uppsala kommun. Miljöskydd låg kvar på högt resultat. Hälsoskydds resultat återhämtade sig till högt resultat efter ett lägre men godkänt resultat år 2020.

¹ NKI redovisas på en skala mellan 1–100, där 100 är högsta betyg. Betyget värderas sedan enligt följande; >80 Mycket högt, 70–80 Högt, 62–69 Godkänt, 50–61 Lågt, <50 Mycket lågt.

Bakgrund

Den kommunala organisationen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige representerar folket i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Kommunfullmäktige tar beslut om kommunens inriktning, verksamhet och ekonomi, beslutar om den kommunala förvaltningens organisation och verksamhetsformer, väljer ledamöter och ersättare till kommunstyrelsen och nämnderna samt väljer revisorer som granskar kommunens verksamhet. Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas och väljer dess ledamöter. Varje nämnd ansvarar för ett visst område.

Nämnderna ansvarar för den löpande verksamheten inom kommunen, förbereder ärenden som ska beslutas av fullmäktige och genomför beslut som fattas i fullmäktige.

Varje nämnd stöds av en förvaltning vars uppdrag är att genomföra de beslut som nämnderna fattar, och förse nämnderna med beslutsunderlag. I förvaltningarna arbetar anställda tjänstepersoner och i praktiken är det de som sköter genomförandet av kommuners verksamheter, men de förtroendevalda har alltid det yttersta ansvaret.

Kommunfullmäktige ger nämnderna årliga uppdrag och fyraåriga inriktningsmål. Nämnderna upprättar därefter verksamhetsplaner som beskriver hur varje nämnd ska nå inriktningsmålen och vilka beslut som måste tas. I slutet av året beskriver varje nämnd sedan i en verksamhetsberättelse resultaten för sin verksamhet samt hur de har genomfört de uppdrag och mål som getts ut av Kommunfullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Nämnden har under årets första månader även svarat för tillsyn enligt lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Nämnden arbetar också förebyggande genom att sprida information, ge råd och anvisningar. Målet är ett friskt och tryggt Uppsala som utvecklas strukturerat och hållbart.

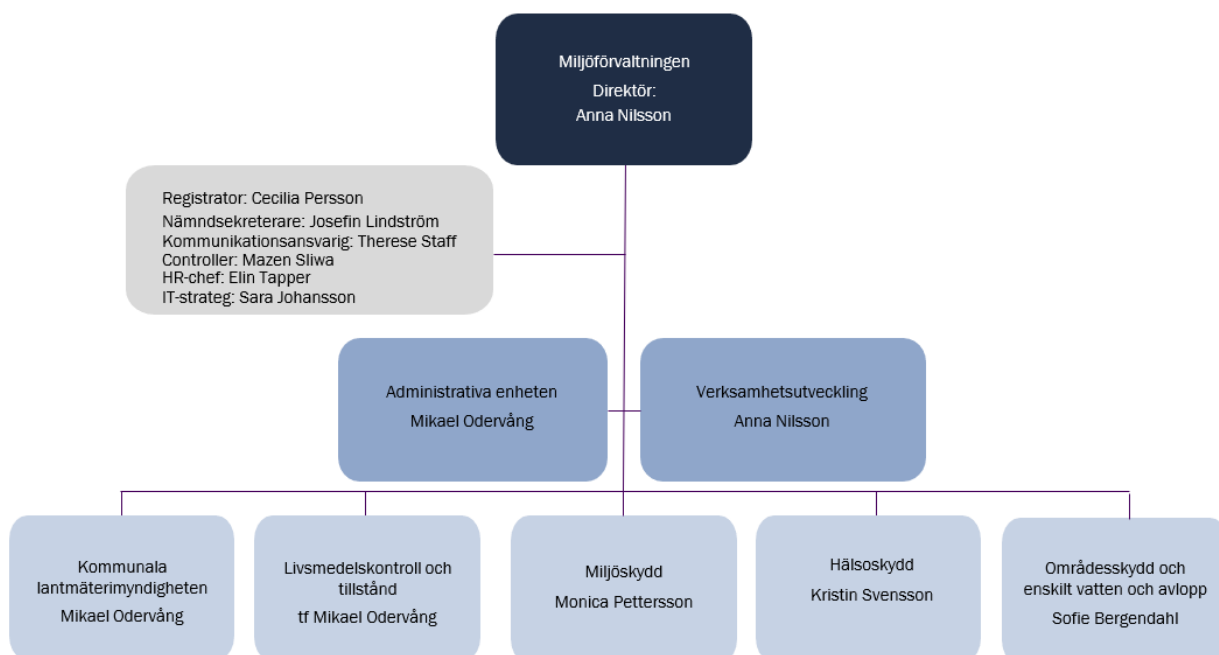
Miljöförvaltningen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden stöds av miljöförvaltningen. Miljöförvaltningens verksamhet delas upp i åtta verksamhetsområden vilka organiseras i fem avdelningar som åskådliggörs i organisationsbilden nedan.

Verksamhetsområdena är:

- Miljöskyddstillsyn
- Hälsoskyddstillsyn
- Enskilt vatten och avloppstillsyn
- Områdesskydd
- Samhällsbyggnad och miljöövervakning
- Kommunala lantmäterimyndigheten
- Livsmedelskontroll
- Tillståndsenheten

Förutom de fem avdelningarna finns en administrativ enhet samt två verksamhetsutvecklare som stödjer förvaltningens övergripande arbete. Dessutom finns stabsfunktioner från kommunledningskontoret knutna till miljöförvaltningen som stödjer med registratur, nämndsekretariat, kommunikation, ekonomi, HR och IT.

Begreppsdefinitioner

De begrepp som används i verksamhetsberättelsen förklaras under detta avsnitt.

Tillsyn	<p>Aktiviteter som syftar till att säkerställa att lagstiftningen följs. Förebyggande tillsyn definieras som de aktiviteter som planeras utifrån risk och erfarenhet. Uppföljande tillsyn föränleds av att brister har uppmärksamats i en verksamhet.</p> <p>Inom alkoholtillsynen finns yttre respektive inre tillsyn. Yttre tillsyn definieras som den tillsyn som sker på plats på serveringsstället. Inre tillsyn är den tillsyn som genomförs genom förfrågningar till andra myndigheter (granskning av bland annat handel och vandel).</p>
Kontroll	<p>Aktiviteter som syftar till att säkerställa att livsmedelslagstiftningen följs. Likheterna med tillsyn är stora, men tillsyn enligt miljöbalken har en bredare innebörd än kontroll via livsmedelslagstiftningen. Motsvarigheten till förebyggande tillsyn och uppföljande tillsyn benämns i livsmedelslagstiftningen som normal kontroll respektive extra offentlig kontroll.</p>
Förrättning	<p>Ett ärende inom kommunala lantmäterimyndigheten som oftast tillkommit genom en ansökan och som alltid leder till ett myndighetsbeslut fattat av en förrättningslantmätare. En förrättning hanterar frågor gällande fastighetsbildning, fastighetsbestämning, servitutsfrågor m.m.</p>
Inspektion	<p>Ett föränmält eller oanmält tillsynsbesök för att kontrollera hur en verksamhet eller fastighetsägare lever upp till krav och informera om lagstiftningen.</p>
Besök	<p>Alla kundmöten på plats hos verksamhetsutövaren.</p>
Ärende	<p>En avgränsad fråga som myndigheten/förvaltningen arbetar med. Det innehåller handlingar som har upprättats eller inkommit till förvaltningen.</p>

Ärendebalans	Antal ärenden som inte är avgjorda (antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period).
Remiss	Ett ärende som myndigheten får för yttrande.
Anmälan	Alla ärenden där någon gör en anmälan om något. Genererar ett beslut, men inte ett tillstånd.
Ansökan	Alla ärenden där någon ansöker om något. Genererar ett beslut eller ett tillstånd.
Klagomål	Aktiviteter för att se att lagstiftningen följs. Tillsynen föränleds av att andra misstänker brister. Här inkluderas ”extra offentlig kontroll”.

Tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller

Nämnden bidrar till en hållbar samhällsutveckling genom sitt grunduppdrag med tillsyn, tillståndsprövningar, förrättningar och kontroller. Genom att kontrollera att miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter m.fl. följs minskar utsläppen av miljöskadliga ämnen, maten blir säkrare att äta och folkhälsan blir bättre. Genom ett effektivt, rättssäkert och serviceinriktat arbete och tydlig och lättillgänglig information ger nämnden kommunens invånare och verksamheter förutsättningar att göra rätt och bidrar till likvärdiga konkurrensvillkor. På så sätt bidrar nämnden till de globala hållbarhetsmålen och de nationella miljö kvalitetsmålen.

Myndighetssamverkan mot illegal verksamhet

Under början av året genomförde förvaltningen förberedelser för tillsyn i arbetet mot illegal verksamhet. Förvaltningen etablerade former för samverkan och kontaktvägar till andra myndigheter och genomförde en riskanalys. Tillsammans med kommunens jurister utredde förvaltningen frågor kring hur arbetet ska genomföras. En allmän grundutbildning i projektet och dess genomförande har genomförts och fördjupande utbildningar för respektive avdelning har genomförts.

Hälsoskydd genomförde en inventering av thaimassagesalonger och nagelsalonger och tillsynen påbörjades under våren. I tillsynen hittills har flera brister i inomhusmiljön upptäckts men också tecken på att det kan förekomma illegal verksamhet i salongerna. En utmaning i tillsynen har varit att förvaltningen i några fall inte har släppts in i salongerna.

Inom ramen för miljöskyddsavdelningens tillsynsområden ligger fokus på avfallshantering och fordonsverksamheter som skrot, verkstad och tvätt. Miljöskyddsavdelningen har deltagit i två insatser som har samordnats med polisen, arbetsmiljöverket och Skatteverket (gränspolisen var närvarande vid ett tillfälle).

Två livsmedelskontroller har genomförts i samverkan med flera myndigheter. Nämnden arbetar med att upptäcka och få bort osäkra livsmedel från marknaden. Flera överträdelser har upptäckts, exempelvis att läkemedelsklassade substanser har sålts som livsmedel.

Den 11-12 maj höll miljöförvaltningen tillsammans med Malmö Stad en föreläsning om "Myndighetssamverkan i tillsynen" på Sveriges miljökommunernas vårmöte i Uppsala 2022. Miljöförvaltningen har även gått med i ett nätverk med andra kommuner som arbetar på liknande sätt. Möten inom nätverket kommer ske under hösten.

Miljösamverkan

Arbetet i miljösamverkan syftar till en ökad samsyn och en mer enhetlig myndighetsutövning. Nämnden deltar aktivt i arbetet med att utveckla Mitt Miljösamverkan dels genom arbete i styrgruppen, dels genom medverkan i flera av de tillsynsprojekt som pågår och utbildningsinsatser som genomförs. Exempel är tillsynsprojekt inom bassängbad, oljeavskiljare och provtagning av livsmedel samt att förvaltningen hållit i en utbildning om kosttillskott. Inom ramen för Mitt Miljösamverkan finns även en gemensam arbetsyta som alla inspektörer har tillgång till. Där ställs, besvaras och

diskuteras tillsynsrelaterade frågor och utmaningar. Arbetsytan är ett uppskattat stöd för inspektörerna.

Genom miljösamverkan stärker nämnden sina kontakter med kommuner i länet och angränsande län.

Avdelningen för miljöskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken till skydd för miljön. Tillsynen är en viktig del i arbetet med att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Tillsynen omfattar ett stort antal olika typer av verksamheter så som lantbruk, kemisk industri, fordonsservice, avloppsreningsverk, täkter och förbränningsanläggningar.

Fokus i tillsynen 2022 är att

- Leverera tillsyn till de verksamheter som ska ha tillsyn 2022 enligt behovsutredningen.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet och genomföra egen tillsyn på miljöfarliga verksamheter för att upptäcka misstänkt illegal verksamhet.
- Ta fram flerårig handlingsplan för tillsynsarbetet med förorenade områden, identifiera ansvariga för förorenade områden och förelägga om markundersökningar och slutligen efterbehandling.
- Minska klimatpåverkan genom tillsyn av energihushållning och användning av förnybara energikällor.
- Utveckla arbetet och kunskapen kring PFAS-föroreningar i mark och vatten och fortsätta arbetet med källspårning av PFAS.
- Bidra i kommunens övergripande arbete med att ta fram lokala åtgärdsprogram för vatten.
- Delta i miljösamverkan i Uppsala län inom miljöskydd.
- Svara på inkommande bygglovsremisser och planremisser.
- Leverera tillsyn till de verksamheter som inte har fått den planerade tillsynen 2021 pga. pandemin (tillsynsskuld).

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

I nämndens verksamhetsplan finns tillsyn inom alla fokusområden i den nationella strategin. Den nationella tillsynsstrategin anger flera tillsynsområden och fokusområden som berör miljöskydd. De tillsynsområden som är aktuella för miljöskydd är förorenad mark, avfall och miljöfarlig verksamhet. De fokusområden som berörs är bland annat illegal avfallshantering; uppdaterade miljöbalkstillstånd; växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar; fordonsvättar och fordonsverkstäder; kvalitetssäkrad kontroll utsläpp till vatten; dagvatten; energihushållning; masshantering, tillsyn av riskklass 1 och 2, anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt § 28 i FMH.

Hänsyn till den nationella tillsynsstrategin har tagits genom att nämndens behovsutredning inkluderar behovet av bland annat tillsyn på illegal verksamhet och förorenade områden. Nämnden prioriterar även under de kommande tre åren dessa tillsynsområden genom att avsätta resurser till denna tillsyn.

Tillsyn

Årets tillsyn utgår från den av nämnden beslutade tillsynsplanen. Tillsynsplanen bygger på en behovsutredning som förvaltningen reviderar varje år. I tillsynsplanen redovisas ett tillsynsbehov och vilka personella resurser som krävs för att genomföra tillsynsuppdraget. På grund av svårigheter under året med att rekrytera miljöinspektörer har tillsynen behövts prioriterats om och ned.

Till exempel har avdelningens arbete med tillsyn av förorenade områden och energianvändning startats upp och kommit i gång under året men omfattningen motsvarar inte den planerade. Energitillsynen har genomförts som en del av den planerade tillsynen hos verksamheter inom olika branscher.

Avdelningen deltar i förvaltningens arbete mot illegal verksamhet genom tillsyn på avfallshantering och fordonsverksamheter som skrot, verkstad och tvätt.

Förvaltningens arbete med tillsyn på årlig avgift, timavgift och kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt följde inte plan, på grund av många inkommande ärenden och svårigheter med att rekrytera miljöinspektörer. Under året har även införandet av nytt ärendehanteringssystem, flytt till nya lokaler och en högre sjukfrånvaro jämfört med tidigare år påverkat leveransen av årets tillsyn negativt.

Under hösten prioriteras tillsyn på årlig avgift och kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt som arbetet med förebyggande tillsyn av förorenad mark och samverkan mot illegal verksamhet. En del av den planerade tillsynen på årlig avgift och timavgift flyttas till 2023. Rekryteringar pågår för att kunna leverera så mycket tillsyn som möjligt under innevarande och kommande år.

Miljöskydd	Planerad tillsyn 2022 (timmar)	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2022	
		Timmar	Andel av mål för helår
Tillsyn på objekt med årlig avgift (inkl. köldmedia och tillsynsskuld)	3 375	1481	44 %
Tillsyn med timavgift inkl. uppföljande tillsyn	875	273	31 %
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	1490	271	18 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Antalet inkomna ansökningar under perioden är fler än föregående år. Antalet inkomna anmälningar är även de fler än tidigare år vid samma tidpunkt.

Under perioden är det anmälningar för installation av värmepump och ansökningar om tillstånd för värmepump som utgör mer än hälften av alla inkomna anmälningar och ansökningar. Bland inkomna anmälningar är anmälningar av miljöfarliga verksamheter och anmälan om avhjälpandeåtgärd för förorening och ansökningar om tillstånd för att sprida kemiska bekämpningsmedel vanliga.

Varje år handlägger avdelningen flera olika typer av anmälningar och ansökningar. Generellt sett är det vanligast med anmälan om miljöfarlig verksamhet, anmälan om efterbehandling och anmälan om värmepump. Även anmälan om

dagvattenanläggning och anmälan om att cistern tagits ur bruk förekommer. De vanligaste ansökningsärendena är generellt ansökan om kemisk bekämpning och ansökan om värmepump, men även ansökningar om dispens från spridning av gödsel förekommer.

Inkommande remisser och klagomål

Antalet inkommande ärenden i form av remisser och klagomål är många fler än vid motsvarande tid förra året och följer inte prognos.

Avdelningen hanterar flera olika typer remisser, men de vanligaste under året är remisser gällande vattenskyddsdispenser och lokaliseringsprövningar/bygglov därefter i antal kommer remisser som gäller kemiska produkter och remisser gällande tillståndsprövning av miljöfarliga verksamheter. Utöver de remisser som handläggs på miljöskyddsavdelningen lägger avdelningen även tid i remisser som handläggs på andra avdelningar. Vanliga ärenden är även remisser i tillståndsärenden från miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala län och mark- och miljödomstolen. Utöver detta får avdelningen remisser från andra tillsynsvägledande myndigheter. Bland klagomålsärenden under året är nedskräpningsärenden vanligast och därefter följer klagomål på kemikalieutsläpp, buller, skrotbilar och avfallshantering.

Verksamhetsresultat

Miljöskydd	Aug 2020	Aug 2021	Aug 2022
Antal inspektioner ¹⁾	213	255	174
Antal verksamheter som fått besök	183	228	115
Antal inkommande ansökningar	29	54	71
Antal inkommande anmälningar	116	154	173
Antal remisser	92	89	126
Antal klagomål	74	71	93

- 1) På grund av covid-19 har tillsyn bedrivits på nya sätt. Inspektionsbesök ersattes av digitala möten eller genom inhämtande av information och dialog på telefon och e-post.

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Förvaltningen har fortsatt att bedriva en del av tillsynen digitalt, men stora delar av tillsynen bedrivs genom besök ute på plats hos verksamheterna.

Det förekommer fortfarande en spridning av covid-19 i samhället vilket påverkar sjukfrånvaron genom ökad sjukfrånvaro och VAB.

Sammanfattande bedömning

Årets tillsyn utgår från den av nämnden beslutade tillsynsplanen. Under året har mängden inkommande ärenden i form av anmälningar, ansökningar, remisser och klagomål varit betydligt fler än föregående år. På grund av bland annat många inkommande ärenden, införande av nytt ärendehanteringssystem och svårigheter att rekrytera miljöinspektörer har tillsynen behövts prioriterats om och minska något i omfattning.

Förvaltningens arbete mot illegal verksamhet har startats upp och kommit igång under året. Samverkan och kontaktvägar till andra myndigheter har byggts upp och riskanalys och flera utbildningar har genomförts. Inom ramen för miljöskyddsavdelningens tillsynsområden ligger fokus på avfallshantering och fordonsverksamheter som skrot, verkstad och tvätt.

Under hösten prioriteras tillsyn på årlig avgift och kommunbidragsfinansierade tillsynsprojekt som arbetet med förebyggande tillsyn av förorenad mark och samverkan mot illegal verksamhet. En del av den planerade tillsynen på årlig avgift och timavgift flyttas till 2023. Rekryteringar pågår för att kunna leverera så mycket tillsyn som möjligt under innevarande och kommande år.

Avdelningen för hälsoskydd

Nämnden utövar tillsyn enligt miljöbalken och strålskyddslagen till skydd för människors hälsa. Tillsynen syftar till att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka av inomhusmiljön eller bristfällig hygien. Tillsynen är riskbaserad och fokuserar på vardagsmiljön för känsliga grupper, som barn, unga och äldre samt verksamheter med ökad risk på grund av till exempel stickande eller skärande inslag. Det innebär bland annat tillsyn av förskolor, skolor, vårdlokaler, bassängbad och tatuerare.

Fokus i tillsynen 2022 är att

- Leverera tillsyn till de verksamheter som ska ha tillsyn 2022 enligt behovsutredningen.
- Leverera tillsyn till de verksamheter som inte har fått den planerade tillsynen 2021 på grund av pandemin (tillsynsskuld).
- Fortsätta och utveckla samarbetet med de aktörer som är viktiga för inomhusmiljön i skolor, fritidshem, förskolor och vårdboenden.
- Bidra i arbetet med luftkvalitet.
- Samverka med andra myndigheter kring tillsyn av misstänkt illegal verksamhet och genomföra egen tillsyn på hygieniska verksamheter för att upptäcka misstänkt illegal verksamhet.
- Delta i miljösamverkan i Uppsala län inom hälsoskyddstillsyn.
- Fortsätta en förstärkt tillsyn av radon i flerbostadshus.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella tillsynsstrategin anger fyra fokusområden för tillsynsområdet hälsoskydd. De utpekade fokusområden är inomhusmiljö i bostäder, likvärdig tillsyn av yrkesmässigt hygienisk verksamhet, bassängbad samt inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola med extra fokus på städning i tillsynen som genomförs 2022–2024.

Avdelningen har tagit hänsyn till den nationella strategin och dess fokusområden i tillsynsplaneringen med målet att uppfylla de angivna effektmålen genom tillsyn på till exempel skolor, förskolor, bassängbad och hygieniska verksamheter.

Tillsyn

För hälsoskyddsavdelningen präglades inledningen av året av införandet av nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler vilket påverkade uppstarten av årets tillsyn liksom förändringar i bemanning och chefsbyte. Tillsynen kom i gång ordentligt först under våren. Uppskattningen är att helårsmålet för tillsyn på årliga avgifter kommer klaras till ca 90 procent. Vad gäller timavgifter ligger avdelningen efter helårsmålet. En stor andel av timmarna hör till radonprojektet där avdelningen arbetar för att nå målet för årets tillsyn men ser att det är en utmaning och att det krävs ett intensivt arbete i projektet under hösten. På helhet så minskas prognosen för avdelningens intäkter från tillsyn på timavgift.

Avdelningen genomförde tillsyn enligt miljöbalken på förskolor, skolor och fritidshem. Målet med tillsynen är att alla förskolor, skolor och fritidshem ska ha en god miljö för barn. I tillsynen kontrollerar avdelningen att miljöbalken och dess följdbestämmelser efterlevs och att verksamheterna har en fungerande egenkontroll. Förvaltningen ser att samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor behöver fortsätta utvecklas så att brister åtgärdas. Avdelningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola, förskola och fritidshem.

Avdelningen genomförde förebyggande tillsyn på vård- och omsorgslokaler enligt plan. Genom tillsyn på vård- och omsorgslokaler bidrar avdelningen till en jämlik hälsa.

Avdelningen genomförde tillsyn på gym och idrottsanläggningar enligt plan. För idrottshallar riktade avdelningen särskild uppmärksamhet på risken för tillväxt av legionella och genomförde under augusti förebyggande provtagning. Största smittkällan för legionella är generellt duschar och risk för smitta är högre vid gynnsamma temperaturer, stillastående vatten och vid riskinstallationer som till exempel långa blandvattenledningar. Periodstängning som under sommarlovet utan regelbunden spolning, respektive spolning efter stängning kan innebära en sådan risk för tillväxt av legionella. Barn är inte i riskgrupp för legionärssjuka, men idrottshallar hyrs ut till föreningar med fler målgrupper, även seniorgrupper.

Avdelningen arbetar för att upprätthålla en god beredskap för spårning av objektburen smitta, både gällande material, resurser och kompetens. Under året har fler inspektörer utbildats i handläggning av smittspårningsärenden. Under perioden har avdelningen hanterat ovanligt många smittspårningar gällande legionella, bland annat en utbrotsutredning och mycket arbete har lagts ner på att hitta och undanröja smittkällorna i de olika ärenden. Arbetet i smittspårningsärenden är händelsestyrd tillsyn och avdelningen har behövt lägga ner mer tid än förväntat på smittspårning under året.

Avdelningen genomförde löpande tillsyn av bassängbad genom granskning av analysresultat och uppföljning av tidigare noterade brister. Under andra tertialen påbörjade avdelningen ny förebyggande tillsyn som kommer att fortsätta under tredje tertialen. Mycket tid lades på uppföljning av en enskild verksamhet med förhöjda halter av desinfektionsbiprodukten trihalometan (THM) som är klassat som möjligen cancerframkallande. THM kan bildas vid en reaktion mellan desinfektionsmedlet klor och oönskade föroreningar i vattnet. I tillsynen har avdelningen följt upp att verksamheten vidtagit åtgärder för att sänka THM-halterna. Verksamheten har genom stegvisa åtgärder lyckats sänka THM-halterna från >230 µg/l till 65 µg/l (riktvärde 100 µg/l) och därmed minskat risken för negativa hälsoeffekter.

Inom strandbad genomförde avdelningen tillsyn, granskade analysrapporter och fortsatte att arbeta med att vidareutveckla samarbetet inom kommunen. Utöver det hanterade avdelningen händelser som innebär en hälsorisk för badande, bland annat ett flertal algblomningar och oväntade händelser så som bräddning av reningsverk.

Avdelningen genomförde förebyggande tillsyn på verksamheter som medför risk för blodsmitta eller annan smitta så som till exempel tatuering och verksamheter som genomför piercing samt solarier.

Avdelningen genomför tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus. Tillsynen kommer att pågå i flera år framåt där 1 200 flerbostadshus ska granskas. Ett resultat är att fler fastighetsägare har börjat mäta radongashalter i sina byggnader sedan tillsynsprojektet startades. Genom tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus bidrar avdelningen till att minska risken för att människor utsätts för höga radongashalter i sina bostäder och bidrar till att åstadkomma likvärdiga förutsättningar i boendemiljöer med avseende till strålmiljön.

Avdelningen deltar förvaltningens arbete mot illegal verksamhet genom tillsyn på thaimassagesalonger och nagelsalonger.

Hälsoskydd	Planerad tillsyn 2022	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2022	
		timmar/antal	Andel av mål för helår
Tillsyn på årlig avgift (inkl. tillsynsskuld)	3 325 timmar	2118 timmar	63 %
Tillsyn med timavgift inkl. uppföljande tillsyn (varav 950 h radon)	1 600 timmar	652 h timmar	41 %
Tillsyn med kommunbidrag (tillsynsprojekt)	720 timmar	377 timmar	52 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Under perioden inkom 26 anmälningar av anmälningspliktiga verksamheter vilket är färre än förväntat.

Antalet anmälningar om öppnande av förskolor och skolor är färre än förväntat.

Med anledning av en lagändring från 2021 som utökar anmälningsplikten för hygieniska verksamheter så har nämnden fått in fler anmälningar av hygieniska verksamheter jämfört med tidigare.

Inkommande remisser och klagomål

Nämnden yttrade sig löpande på inkommande remisser angående bygglov och lokaliseringsprövning. Antalet besvarade remisser är fler än vid motsvarande period föregående två år.

Avdelningen har fått in 181 klagomål under perioden vilket är något färre än föregående års höga nivå. Under pandemin kunde avdelningen se att antalet klagomål ökade när fler arbetade hemifrån och stördes av till exempel byggbuller och inomhusmiljön i sin bostad. Avdelningen förväntar sig att antalet klagomål kommer minska något när många återvänder till sina ordinarie arbetsplatser men ser samtidigt

att andelen hemarbete fortsatt kommer vara högre jämfört med innan pandemin vilket fortsatt kan påverka inflödet av klagomål.

Verksamhetsresultat

Verksamhetsresultat hälsoskyddstillsyn	Augusti 2020	Augusti 2021	Augusti 2022
Antal inspektioner	250 ¹⁾	255 ¹⁾	324
Antal verksamheter som fått inspektion	180	198	215
Antal inkommande anmälningar av anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter	28	41	26
Antal övriga inkommande ansökningar och anmälningar	20	12	10
Antal remisser	43	36	52
Antal nya klagomål	193	191	181

- 2) På grund av covid-19 bedrevs tillsyn på delvis nya sätt. Inspektionsbesök ersattes delvis av digitala möten eller genom inhämtande av information och dialog på telefon och e-post.

Sammanfattande bedömning

Avdelningen bildades 1 januari 2022 och den nya avdelningschefen Kristin Svensson tillträdde 1 mars.

För hälsoskyddsavdelningen präglades inledningen av året av införandet av nytt ärendehanteringssystem och flytt till nya lokaler vilket påverkade uppstarten av årets tillsyn liksom förändringar i bemanning och chefsbyte. Tillsynen kom igång ordentligt först under våren.

Uppskattningen är att helårsmålet för tillsyn på årliga avgifter kommer klaras till ca 90 procent. Vad gäller timavgifter ligger avdelningen efter helårsmålet. En stor andel av timmarna hör till radonprojektet där avdelningen arbetar för att nå målet för årets tillsyn men ser att det är en utmaning och att det krävs ett intensivt arbete i projektet under hösten. På helhet så minskas prognosen för avdelningens intäkter från tillsyn på timavgift.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Nämnden utför tillsyn enligt miljöbalken över små avloppsanläggningar upp till 200 personekvivalenter (pe). Detta är ett led i att minska övergödning och uppnå god ekologisk status i sjöar och vattendrag men också för att förbättra kommunens dricksvattenkvalitet.

Enskilda vattentäkter omfattas inte av tillstånds- eller anmälningsplikt och vattenkvaliteten är den enskilde fastighetsägarens ansvar. Nämnden agerar då det är

tydligt att en vattentäkt har förorenats av avloppsvatten och kan även ge råd i dricksvattenfrågor.

Nämnden har också tillsynsansvaret av skyddade områden som inom strandskydd och kommunala naturreservat. Tillsynen av strandskydd syftar till att trygga allmänhetens tillgänglighet till stränder och att bevara goda livsvillkor för djur och växter. Tillsynen av naturreservaten syftar till att kontrollera att reservatsföreskrifter följs.

Nämnden har också en viktig roll som remissinstans för bygglov på landsbygden och byggande inom detaljplan.

Övergripande prioriteringar 2022 är att

- utöva tillsyn av enskilda avlopp med tillstånd före miljöbalken (1999) enligt den plan som fastställdes i nämnden 2019
- utöva tillsyn av minireningsverk 5–25 pe delvis finansierade med LOVA-bidrag samt tillsyn av reningsverk 25–200 pe
- utöva tillsyn av strandskydd vid sjön Trehörningen
- handlägga inkommande avloppsärenden med kortare väntetider för sökande än vid utgången av 2022
- samordna åtgärder för enskild VA-försörjning i linje med riktlinjer för VA-planering
- handlägga bygglovsremisser och planremisser
- handlägga inkommande ansökningar inom områdesskydd
- ta fram interna rutiner för ansökningar om enskilt avlopp inom vissa områden kopplat till VA-planen.

Små avlopp är ett av fokusområdena i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Effektmålet är att tillsynen leder till att de små avloppsanläggningarna har liten påverkan på hälsa och miljö. Ett sätt att nå det är att tillsynen av små avloppsanläggningar blir bättre anpassad till avloppsanläggningens geografiska placering och tekniska lösning. HaV kommer att stödja och samordna kommunerna i ytterligare arbete med denna riskklassning som behöver göras. Den tillsyn som bedrivs idag bygger ungefär på samma princip, så någon ytterligare ändring i tillsynen är just nu inte aktuell.

Tillsyn

Tillsyn av enskilda avlopp med tillstånd före miljöbalken påbörjades i april, men pausades under maj-juni för att hantera den stora mängden inkommande tillståndsansökningar om enskilt avlopp. Totalt 100 fastigheter kommer i stället få tillsyn nästa år. Tillsynen fortsatte i augusti enligt plan och totalt kommer drygt 200 enskilda avlopp inspekteras i år. De flesta avloppsanläggningar i denna tillsyn är undermåliga och behöver bytas ut.

Inspektionerna av 100 minireningsverk under året gick enligt plan. Tillsynen är delvis finansierad med bidrag från länsstyrelsen för lokala vattenvårdsprojekt i syfte att ta fram checklistor och egenkontrollprogram. Mer än hälften av minireningsverken har nu inspekterats.

En omfattande tillsyn av strandskydd vid sjön Trehörningen påbörjades 2020. Den sista delen som inte kontrollerades 2020 fick tillsyn i augusti i år. En planering inför tillsynen gjordes under våren och de sista tillsynsärendena från 2020 avslutades i början av året.

Förvaltningen samverkade med andra delar av kommunen och Destination Uppsala i samband med olika arrangemang i naturreservaten. O-ringen i orientering gick av stapeln under sommaren. Nämnden har tidigare gett dispens för att tävlingen skulle få genomföras i flera naturreservat. Nämnden upplevde inte några negativa följder av tävlingens genomförande. Förvaltningen deltog och informerade också om naturreservat på Stadsskogen dag i slutet av sommaren.

Enskilt vatten och avlopp, områdesskydd	Planerad tillsyn 2022 (timmar)	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2022	
		timmar	Andel av mål för helår
Tillsyn av avlopp med årlig avgift (reningsverk 25–200 pe)	55	9	16 %
Tillsynsprojekt med timavgift	1 340	514	38 %
Tillsynsprojekt med kommunbidrag	1 760	675	38 %

Inkommande ansökningar

Vid årets början fanns det cirka 140 ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp som inte börjat handläggas. Drygt 130 fastighetsägare som hade utsläppsförbud som träder i kraft 1 oktober i år, hade inte ansökt om enskilt avlopp i början av året. En påminnelse gick ut till samtliga om att ansöka snarast, vilket resulterade i ökat antal ansökningar under våren. Under tertiäl 2 var ärendeströmningen dock enligt prognosen. Ärendebalansen är nu något bättre än vid årets början och vid samma tidpunkt för ett år sedan. Det beror dels på att tillsynen pausades under våren, dels på den omfattande tillsättningen av nya tjänster under våren. Ytterligare en rekrytering med fokus på ansökningar gjordes och anställningen påbörjas i oktober.

Antalet inkommande ärenden inom områdesskydd är också något fler än förväntat. Över sommarmånaderna var väntetiden på handläggning maximalt cirka 3 månader.

Inkommande remisser och klagomål

Antalet bygglovsremisser utanför detaljplan från plan- och byggnadsnämnden var stort, precis som förra året. Antalet planremisser var däremot något färre än förväntat. Antalet klagomål på avlopp var också färre.

Nämnden lämnade yttranden om två nya kommunala naturreservat precis innan sommaren varav ett av naturreservaten nu är beslutat.

En ny lag ”Vägar till hållbara vattentjänster” ska träda i kraft 1 januari 2023. Den delen i lagförslaget som gäller föreskrifter för kontroll av små avlopp gick inte igenom.

En tillsynsvägledning kopplad till de nya föreskrifterna remitterades till avdelningen under våren och besvarades. Vägledningen är kopplad till lagförslaget som inte antogs, varför det är oklart hur avdelningen ska förhålla sig till vägledningen.

Verksamhetsresultat

Enskilt vatten och avloppstillsyn	Augusti 2020	Augusti 2021	Augusti 2022
Antal inspektioner/platsbesök	401	411	447
Antal inkommande ansökningar om enskilt avlopp	256	324	335
Antal utfärdade tillstånd för enskilt avlopp	192	230	275
Ärendebalans ² tillståndsansökningar	+64	+94	+60
Antal utdömda avlopp (utfärdade utsläppsförbud)	209	139	85
Antal bygglovsremisser	56	125	130
Antal klagomål	16	15	10

Områdesskydd	Augusti 2020	Augusti 2021	Augusti 2022
Antal inspektioner /platsbesök	9	5	13
Antal utskick/kontaktade fastighetsägare inom strandskyddstillsyn	262	0	200
Antal ansökan om tillstånd och/eller naturreservat samt strandskyddsdispenser	42	47	54
Antal remisser	12	17	16
Antal nya klagomål	5	5	5

² Antal påbörjade ärenden under en period minus antalet avslutade ärenden under samma period.

Samhällsbyggnad	Augusti 2020	Augusti 2021	Augusti 2022
Antal registrerade timmar	422	377	260
Antal startmöten	5	13	4
Antal yttranden samråd	11	13	11
Antal yttranden granskning	10	13	7

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Ingen direkt påverkan på verksamheten på grund av pandemin.

Sammanfattande bedömning

Avdelningen bildades 1 januari 2022 och den nya avdelningschefen Sofie Bergendahl tillträdde då. Året har även präglats av introduktion av sex nya medarbetare och stor inströmning av ärenden.

Tillsynen av enskilda avlopp med tillstånd före miljöbalken pausades under maj-juni för att handlägga det ökade antalet ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp. Totalt 100 fastigheter kommer i stället få tillsyn nästa år. Tillsynen fortsatte i augusti enligt plan och totalt kommer drygt 200 enskilda avlopp inspekteras i år. Tillsynen av minireningsverk gick enligt plan.

Vid årets början fanns det cirka 140 ansökningar om tillstånd för enskilt avlopp som inte hade börjat handläggas. Ärendebalansen för avloppsansökningar ökade ytterligare under tertiäl 1 på grund av stor inströmning av nya ansökningar. Tack vare omprioritering av avdelningens arbete och omfattande nyrekryteringar kunde fler ärenden börja handläggas under tertiäl 2.

Antalet remisser från plan- och byggnadsnämnden utanför detaljplan var fortsatt stort men nämnden hanterade dem utan dröjsmål.

Tillsynen av strandskydd vid sjön Trehörningen genomfördes i augusti. Nu återstår ett arbete med att rapportera avvikelser till fastighetsägare och sedan ta beslut.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Den kommunala lantmäterimyndigheten är en fristående myndighet under miljö- och hälsoskyddsnämnden. Beslut fattas inte på delegation från nämnden utan av respektive förrättningslantmätare enligt lag.

Den kommunala lantmäterimyndigheten ansvarar för all fastighetsbildning inom Uppsala kommun och jobbar med allt från små avstyckningar till stora anläggningsförrättningar. Myndigheten ansvarar också för att uppdatera kommunens kartor vid bildande eller ombildande av fastigheter och för att bland annat lägga in rättigheter, såsom servitut för exempelvis väg och avlopp, i kommunens kartor. Lantmäterimyndigheten ansvarar också för att sätta belägenhetsadresser och för att hålla lägenhetsregistret uppdaterat.

Fokus 2022

- Korta väntetiderna samt minska ärendebalansen.
- Fortsätta arbetet med att utveckla ett digitalt och flexibelt arbetssätt.
- Förbättra kvaliteten på registerkartan, vilket är en del av ett större projekt som drivs av Lantmäteriet (den statliga myndigheten).

Förrättningar

Antalet beslut varierar över tid beroende på vilken typ av ärenden som vi för tillfället jobbar med. Vi kan dock redan nu se att antalet beslut på helår kommer bli färre än planerat, vilket dels beror på färre handläggare dels på att mycket tid lagts i omfattande ärenden.

I slutet på föregående år rekryterades två nya förrättningslantmätare och ytterligare två börjar i sommar. Under augusti påbörjades ännu en rekrytering, som vi hoppas leder till ytterligare två förrättningslantmätare i slutet på året. Förstärkningen kommer medföra en viss ökning av antalet beslut på helår.

I princip samtliga ärenden handläggs nu digitalt vilket i stor grad bidrar till att vi numera kan arbeta flexibelt, både på plats i Stadshuset och på distans.

Inkommande ansökningar

Antalet inkomna ansökningar var något lägre än planerat men ligger något högre än föregående år.

Inkommande remisser

Myndigheten svarade på samtliga remisser från stadsbyggnadsförvaltningen.

Verksamhetsresultat

Kommunala lantmäterimyndigheten	Augusti 2020	Augusti 2021	Augusti 2022
Förrättningar	Antal	Antal	Antal
Förväntat antal beslut	200	200	200
Antal fattade beslut	160	152	101
Förväntat antal ansökningar	200	200	200
Utfall ansökningar	147	156	180
Ärendebalans³	Antal	Antal	Antal
Förväntad ärendebalans i slutet av respektive år	240	240	240
Aktuell ärendebalans	229	226	338
Nyckeltal			
Handläggningstid (veckor) ⁴	50	48	52
Väntetid (veckor) ⁵	7	14	25
Äldre pågående ärenden ⁶	14	16	12

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Efter att restriktionerna för större sammankomster togs bort har det gått att komma framåt i förrättningar som legat vilande under pandemin på grund av restriktionerna.

Sammanfattande bedömning

Väntetider och handläggningstider har stigit jämfört med föregående år. Till stor del kan det förklaras med lägre bemanning samtidigt som myndigheten har introducerat nya förrättningslantmätare, vilket också tagit tid från övriga. Myndigheten har samtidigt avslutat en del äldre omfattande ärenden vilket också påverkar medelvärdet.

Myndighetens bedömning är att antalet beslut kommer att öka under året, tack vare ytterligare förstärkningar i sommar men att en vändning i väntetider kommer först under första halvan av 2023.

³ Samtliga ärenden som handläggs, eller är möjliga att handläggas.

⁴ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att beslut om avslutad förrättning har tagits. Överklagandetid samt tid för registrering av förrättningen innefattas inte.

⁵ Avser tiden från det att ansökan om lantmäteriförrättning har inkommit till dess att en handläggare utses.

⁶ Innefattar pågående ärenden som är äldre än fem år. Nyckeltalet togs fram 2018.

Enheten för livsmedelskontroll

Avdelningen för livsmedelskontroll ska genom regelbundna kontroller säkerställa att Uppsalas livsmedelsföretag uppfyller kraven i livsmedelslagstiftningen. Syftet är att konsumenten ska få säkra och korrekt märkta livsmedel. Kontrollen ska vara professionell, verkningsfull och ändamålsenlig för konsumenternas och företagens bästa. En bra kontroll bidrar till att konsumenterna får säkra livsmedel som de kan lita på, att företagen har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull och att samverkan med andra berörda kontrollmyndigheter är god.

Fokus i kontrollen 2022

- Att planen för planerad kontroll genomförs.
- Utföra kontroll av de operativa mål⁷ som berör Uppsala
- Utredda/upptäcka livsmedelsfusk
- Genomföra provtagningsplanen tillsammans med Mitt miljösamverkan
- Genomföra provtagning gällande förekomst av antibiotikaresistenta bakterier i kött från fjäderfä
- Information och rådgivning till livsmedelsföretag
- Delta i nationella arbetsgrupper inom kosttillskott och dricksvatten
- Utveckla dricksvattenkontrollen
- Utveckla livsmedelskontrollen så att den blir mer verkningsfull
- Att handlägga RASFF⁸, klagomål och misstänkta matförgiftningar
- Information och aktiv rådgivning till livsmedelsföretag som får tillsyn under sitt första verksamhetsår
- Prioritering av kontroll i skola/förskola

Nationell strategi för kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

De gemensamma målen för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan finns i den nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP). Det finns fyra övergripande mål och till varje övergripande mål finns en önskad effekt.

Livsmedelsverket har fastställt 21 operativa mål för livsmedelskontrollen 2020–2022 som bryter ner och konkretiserar de övergripande målen inom områdena.

- Säkert dricksvatten
- Mikrobiologiska risker
- Kemiska risker
- Säkerställa information i livsmedelskedjan

Kontroller

Under januari till augusti 2022 har totalt 832 planerade kontrollbesök⁹ genomförts, vilket motsvarar 55 procent av ursprunglig plan för året. Genom att antalet aktiva livsmedelsverksamheter förändrats under året motsvarar det 60 procent av de besök som nu förväntas genomföras.

⁷ Operativa målen är en del av den nationella kontrollplanen för Sverige

⁸ RASFF är EU:s system för snabb varning om livsmedel som utgör eller kan antas utgöra en risk för människors hälsa

⁹ De kontroller som finansieras av årsavgifter som betalas vid årets början.

Under januari till augusti 2022 har totalt 106 uppföljande kontrollbesök genomförts vilket är 53 procent av prognosen för hela året. Uppföljande kontroller var under årets första månader lägre än planerat. En förklaring kan vara att kontrollen av restauranger kom i gång något senare än tidigare år. Av smittskyddsskäl gjordes kontroller i början av året i större utsträckning digitalt eller genom kortare platsbesök, vilket kan ha påverkat andelen kontroller som krävt uppföljning. Andelen uppföljande kontroller som gjorts 2022 är betydligt högre än under pandemiåren, även om siffran totalt är lägre än planerat.

Livsmedelskontroll	Mål för 2022 (helår)	Genomförd kontroll per 31 augusti 2022	
		Antal	Andel av mål för helår
Planerade kontrollbesök (varav 42 besök i tillsynsskuld från 2021)	1 520 kontrollbesök i ursprunglig plan 1382 genomförbara kontrollbesök	832	55 % (enligt ursprunglig plan) 60 % (av antalet genomförbara)
Antal uppföljande kontrollbesök som genomförts under perioden	200	106	53 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Prognosen på helår är att ca 250 anläggningar kommer att registreras under året. Det är både helt nya verksamheter och ägarbyten. Till och med augusti månad har det inkommit 153 registreringar.

Under perioden januari till augusti 2022 fick 145 nya anläggningar kontroll. Detta är en ökning jämfört med motsvarande period de senaste åren. Förutom kontroll ingår vid förstaårskontroll också särskilda informationsinsatser som finansieras av kommunbidrag.

Nya livsmedelsanläggningar/ägarbyten	Antal januari-augusti		
	2020	2021	2022
Inkomna registreringar	174	156	153
Antal kontrollbesök på nya anläggningar	84	105	145

Inkommande remisser och klagomål

Det inkommer en handfull remisser per år. Dessa berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. I år har en remiss om Livsmedelsverkets nya föreskrifter om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel besvarats.

Under januari-augusti inkom 79 klagomål och 202 anmälningar om misstänkta matförgiftningar. Detta är en återgång till den nivå som var innan pandemins början. De flesta misstänkta matförgiftningar har drabbat få personer, ofta inom samma familj, vilket gjort att utredningarna inte krävt kontrollbesök.

Antalet produktlarm varierar år från år och har hittills varit i nivå med antalet 2020, vilket är ungefär hälften av antalet som var 2021.

Klagomål och remisser	Antal januari-augusti		
	2020	2021	2022
Inkomna matförgiftningsärenden	148	129	202
Inkomna RASFF och produktåterkallelser	25	42	24
Övriga inkomna klagomålsärenden	95	74	79
Kontrollbesök med anledning av klagomål	19	22	25
Inkommande remisser	0	3	1

Verksamhetsresultat

Arbetet med att utföra livsmedelskontroll var under årets första två månader påverkat av restriktionerna som pandemin medfört, men som helhet har arbetet påverkats i mindre omfattning än under 2021.

Antalet förelägganden var i början av året något färre än föregående år, men har under året ökat och antalet förelägganden och förbud är nu i nivå med tidigare år.

Övriga Verksamhetsresultat livsmedel	Januari till augusti		
	2020	2021	2022
Totala antalet kontrollbesök	940	944	1108
-varav besök planerad kontroll	775	759	832
-varav första besök	84	105	145
-varav uppföljande kontroll	81	58	106
-varav kontrollbesök med anledning av klagomål	19	22	25
Antal förelägganden	17	15	18
Antal beslut om förbud	1	10	15
Antal beslut om livsmedelssanktionsavgift ¹⁰	0	2	9
Antal pågående ärenden som är äldre än 18 månader	11	36	114
Antal avregistreringar	-	-	178 ¹¹

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

I början av året bidrog pandemin till att färre oanmälda kontroller kunde göras vilket minskade effektiviteten i kontrollen. Som ett led i att minimera fysiska möten gjordes digitala kontroller i viss utsträckning. Kombinationen av fler digitala kontroller och kortare besök på plats kan ha bidragit till att färre avvikelser som lett till uppföljande kontrollbesök påvisats i början av året jämfört med tidigare år.

Personal har även själva under pandemin varit sjuka eller i karantän/vårdat barn och då inte kunnat utföra livsmedelskontroller i önskad utsträckning.

Huvudansvaret för att bevaka regeländringar, uppdatera informationsmaterial, planera och utföra trängselkontroller på serveringsställen har fram till restriktionernas upphörande den 9 februari legat på livsmedelskontrollens inspektörer.

Under året har avdelningen utfört de kontroller som på grund av pandemin inte kunde genomföras 2021.

¹⁰ Livsmedelssanktionsavgifter infördes i lagstiftningen 1 januari 2019

¹¹ Ny uppföljningsparameter

Under pandemin som helhet har förvaltningen genomfört 1711 trängselkontroller, hanterat 629 klagomål och skrivit 21 förelägganden med anledning av trängsel på serveringsställen.

Nyckeltal gällande covid-19	Januari till augusti 2022
Totala antalet tillsynsbesök	56
Totala antalet inkomna klagomål	7
Antal förelägganden	-

Sammanfattande bedömning

Arbetet med att utföra livsmedelskontroll påverkades i början av året av pandemin. Kontrollen blev mindre effektiv när besöken behövde förbokas och inte kunde samordnas i samma utsträckning som tidigare. Uppdraget med trängsel tillsyn på serveringsställen har sedan 9 februari upphört. En återgång till mer normala arbetsförhållanden utan restriktioner har givit bättre förutsättningar att utföra livsmedelskontroll under 2022. Kontrollplanen har till stor del följts. Fler avvikelser mot lagstiftningen har uppmärksammats och följts upp under det andra kvartalet än under årets början.

Under året leds enheten av vikarierande avdelningschefer och rekrytering av ny ordinarie avdelningschef pågår.

Tillståndsenheten

Tillståndsenheten utövar prövning av ansökan om serveringstillstånd och tillstånd för tobaksförsäljning. Enheten ansvarar också för tillsyn enligt alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lagen om receptfria läkemedel, lag om tobaksfria nikotinprodukter (sedan 1 augusti 2022) samt lotterilagen. Arbetet syftar till att säkerställa en ansvarsfull alkoholservering och ansvarsfull försäljning av tobak, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter, lotterier, folköl- och receptfria läkemedel. Arbetet bedrivs genom tillståndsgivning samt inre och yttre tillsyn.

1 augusti 2022 trädde en ny lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) i kraft vilket innebär att enheten även ska verka för en ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter.

Fokus 2022

- Verka för en ansvarsfull alkoholserving
 - o Genomföra plan för inre tillsyn.
 - o Handlägga ansökningar om serveringstillstånd skyndsamt och säkert
 - o Genomföra plan för yttre tillsyn hos serveringsställen.
 - o Erbjuder krogpersonal utbildning i ansvarsfull alkoholserving.

- Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning
 - o Handlägga ansökningar om tobakstillstånd skyndsamt och säkert.
 - o Genomföra plan för inre tillsyn på befintliga tobaksförsäljare.
 - o Genomföra plan för yttre tillsyn hos tobaksförsäljare.

- Handläggning av registreringslotterier.

- Verka för ansvarsfull försäljning av receptfria läkemedel, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter (sedan 1 augusti 2022) och folköl.
 - o Genomföra plan för yttre tillsyn inom butiksledet.

Tillsyn

Effekterna av covid-19 medförde att flera serveringsställen i klass 1 och 2 såsom nationer och dansställen varit tillfälligt stängda i början av året. Restriktionerna innebar därför att färre tillsynsbesök genomfördes under januari. Sedan restriktionerna hävdes i februari 2022 har tillsynen kunnat bedrivas enligt plan. Planen för helåret på 250 tillsynsbesök bedöms som genomförbar.

I den inre tillsynen har förfrågningar till Polismyndigheten påbörjats och uppgifterna har hanterats. Inre tillsyn polismyndigheten pågår löpande under året.

Vad gäller den inre tillsynen med stöd av Skatteverket så har en omorganisation inom Skatteverket försvårat denna samverkan. Den inre tillsynen gällande förfrågningar till Skatteverket är därför tyvärr vilande. För närvarande är det oklart om och i så fall när den tillsynen kan återupptas. Viss tillsyn över tillståndshavarnas ekonomiska lämplighet sker dock via öppna källor. Där kan vi exempelvis se restfördas skatteskulder. Planen för den inre tillsynen bedöms ändå som genomförbar.

Under perioden januari-augusti har tre företag erhållit en erinran och ett företag en varning. Inget tillstånd har återkallats under perioden.

Personalresurser på tillståndsenheten har använts för trängseltillsyn under januari månad.

Planen för inre och yttre tillsyn på tobaksförsäljare bedöms som genomförbar. Likaså tillsynen inom butiksledet som avser receptfria läkemedel, e-cigarett, tobaksfria nikotinprodukter (sedan 1 augusti) och folköl.

I den inre tillsynen gällande tobaksförsäljare så kommer förfrågningar att skickats till Polismyndigheten under det senare kvartalet. Ekonomiska kontroller av att tobaksförsäljarna inte förekommer med skatteskulder görs löpande.

Tillståndsenheten	Planerad tillsyn 2022 (på helår)	Genomförd tillsyn per 31 augusti 2022	
		Antal	Andel av mål för helår
Tillsynsbesök (yttre tillsyn) på serveringsställen	250	143	57 %
Antal tillsynsbesök på serveringsställen i tillsynsklass 1 och 2 ¹² .	140	78	55 %
Tillsynsbesök inom detaljhandel (receptfria läkemedel, tobak, tobaksfria nikotinprodukter, e-cigarettor och folköl)	80	21	26 %

Inkommande ansökningar och anmälningar

Tillsynen ute på fältet är inte den huvudsakliga uppgiften för tillståndsenheten, utan den inre tillsynen och handläggning av inkommande ansökningar och anmälningsärenden är det som tar mest tid i anspråk. Arbetet löper på enligt plan. Anmälan om förändrade ägarförhållanden är ett exempel på vanligt ärende. Under perioden januari-augusti har 25 ärenden om förändrade ägarförhållanden öppnats och 50 ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd har inkommit inklusive ändringar.

När nya ansökningar om alkoholtillstånd till allmänheten eller stadigvarande servering till slutna sällskap kommer in görs alltid en utredning. Bland annat görs en lämplighetsprövning av den eller de som söker serveringstillstånd (inklusive kunskapsprov).

För att få sälja tobaksvaror måste du ansöka om tillstånd för försäljning. En lämplighetsprövning och utredning görs av de som söker tobakstillståndet.

Lagen om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) trädde i kraft 1 augusti 2022 vilket innebär att enheten ska verka för en ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter. Lagen medför en anmälningsplikt för återförsäljarna. Tillståndsenheten har under våren förberett inför att lagen skulle träda i kraft så som att enheten påbörjat arbetet med avgifter, översyn av delegationsordningen, producerat och skickat ut informationsmaterial och uppdaterat mallar och e-tjänster. Inkomna anmälningar handläggs.

Inkommande remisser och klagomål

Till tillståndsenheten inkommer normalt enbart ett par remisser per år. Dessa berör uteslutande förändringar av lagstiftning eller dess tillämpning. Det händer också att andra myndigheter ställer frågor om en verksamhet uppfyller några formella krav.

¹² Till tillsynsklass 1 och 2 hör nöjeskrogar och större pubar. De ska ha 2–4 tillsynsbesök per år enligt tillsynsplanen.

Enbart en handfull klagomål från allmänheten inkommer per år. Vanligaste typen av klagomål rör butiker som den klagande anser säljer folköl eller tobak till minderåriga.

Verksamhetsresultat

Tillståndsenheten	Januari till augusti 2020	Januari till augusti 2021	Januari till augusti 2022
Totala antalet gällande stadigvarande serveringstillstånd	300	298	325
Antal öppnade anmälningar om förändringar av PBI ¹³	34	38	25
Antal öppnade tillsynsärenden serveringstillstånd	9	2	12
Antal inkommande ansökningar om stadigvarande serveringstillstånd	33	41	50
Antal tillsynsbesök serveringstillstånd	131	85	143
Antal tillsynsbesök tobak och folköl	63	33	14
Antal tillsynsbesök receptfria läkemedel	26	2	7
Sanktioner serveringstillstånd ¹⁴ Erinran/varning/återkallelse	4/0/0	7/2/0	3/1/0
Sanktioner tobakstillstånd ⁴ Varning/återkallelse			0/0
Antal tillsynsärenden detaljhandel	0	1	1

¹³ PBI står för Personer med Betydande Inflytande i bolaget. Det är de personer som har gått in med pengar (finansiärer), sitter i styrelsen, har firmateckningsrätt eller är ägare av företaget.

¹⁴ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få antingen en erinran, det vill säga en mildare form av påpekande, eller en varning. Vid allvarigare förseelser kan serveringstillståndet återkallas.

⁴ Om en tillståndshavare inte följer regelverket kan de få en varning. Vid allvarigare förseelser kan tobakstillståndet återkallas.

Verksamhetens påverkan av spridningen av covid-19

Tillståndsenheten bistod livsmedelskontrollen med att kontrollera trängsel på restauranger i januari månad innan restriktionerna hävdades i februari.

Spridningen av Corona-viruset fick stora konsekvenser främst ekonomiskt för restaurangnäringen 2020–2021. Hur det kommer att drabba branschen 2022 är oklart och i vilken utsträckning. Den årliga inre tillsynen har i viss mån trappats ner under året med anledning av att Skatteverket möjliggjort för företag att avvakta med inbetalningar av restföringar.

Tillståndsenheten bedömer dock att arbetet kommer att kunna bedrivas enligt ordinarie plan framledes.

Sammanfattande bedömning

Arbetet har fungerat bra under året. Gör man en bedömning av hela 2022 är prognosen att uppställda mål kommer att nås.

En ny lag om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) trädde i kraft 1 augusti 2022 vilket innebär att enheten ska verka för en ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter.

Under året leds enheten av vikarierande avdelningschefer och rekrytering av ny ordinarie avdelningschef pågår.

Viktiga händelser på miljöförvaltningen

Åtgärder med anledning av covid-19

Nämndens verksamhet har bedrivits med anpassningar och förändringar sedan mars 2020. Pandemin fortsatte under början av året att påverka nämndens verksamhet. Under januari-februari arbetade större delen av medarbetarna hemifrån och bedrev digital tillsyn hos verksamheter där det var möjligt. Digital tillsyn kommer även fortsättningsvis att användas som ett komplement till fysiska tillsynsbesök.

Förvaltningen arbetade för att upprätthålla den interna kommunikationen och genomförde tydliga prioriteringar löpande i verksamheten utifrån rådande förutsättningar.

Insats trängsel

Till följd av covid-19 fick nämnden ansvar för tillsyn enligt regelverket om trängsel på serveringsställen. Nämnden har arbetat aktivt med rådgivning, information och tillsyn för att motverka spridning av covid-19. Under året har nämnden genomfört 56 tillsynsbesök och tagit emot 7 klagomål kopplade till trängsel. Sedan pandemins början har nämnden utfört 1711 tillsynsbesök och tagit emot 629 klagomål. Nämnden har medverkat vid digitala träffar med såväl näringsliv som studentkårer och nationer. Nämnden har samverkat med andra myndigheter så som polis och länsstyrelse. Arbetet är slutfört i och med hävda restriktioner.

Flytt till Stadshuset

I januari flyttade miljöförvaltningen in i det nya Stadshuset och från den 17:e januari hade miljöförvaltningens personal Stadshuset som sin arbetsplats. På grund av pandemin arbetade personalen dock huvudsakligen hemifrån och det var först från och med mars som personal började arbeta från Stadshuset i större omfattning.

Förvaltningen organiserade flytten med en flyttgeneral och utsedda flyttkoordinatorer på avdelningarna. Utöver den fysiska flytten har arbetet även inneburit förberedelser för nya arbetsätt.

Arbete med digital utveckling

Förvaltningen har fortsatt arbetet i enlighet med den digitala färdplanen. Digitalisering handlar både om implementering av nya IT-stöd och om förändrade arbetsätt där färdplanen ska fungera som ett verktyg för att på ett strukturerat sätt välja ut, prioritera och genomföra väl specificerade åtgärder för att på bästa sätt nå fastställda mål.

Förutom fortsatt arbete med implementering av nytt ärendehanteringssystem (se nedan) har årets arbete med att implementera arbetsätt och verktyg som stöd för analys av data slutförts. Genom bättre användning av data som resurs kan vi förbättra vårt beslutsfattande framför allt rörande uppföljningar av nedlagd tid och finansieringsgrad. Framöver kommer förvaltningen på ett enklare sätt kunna ta fram ändamålsenliga rapporter som ska underlätta för förvaltningsledningen i planering och uppföljning av verksamheten.

Tillsammans med kommunens GIS-enhet har en innovationspilot initierats för att utforska möjligheterna att effektivisera strandskyddstillsynen genom att med stöd av digitala foton och AI identifiera objekt inom strandskyddet.

Nytt handläggarstöd

Under perioden har förvaltningen lagt mycket fokus på att anpassa arbetsätten i förhållande till det nya ärendehanteringssystemet. Parallellt med det har förberedelser gjorts för att färdigställa e-tjänster som lanserades innan sommaren.

Beredskap och säkerhet

Kriget i Ukraina har inte påverkat förvaltningens verksamhet. Förvaltningen är förberedd för att exempelvis om behov uppstår snabbt kunna utföra tillsyn på tillfälliga boenden.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med krisberedskap och deltar i kommunens nätverk för beredskapsfrågor. Personal vid alla avdelningar har under året fått utbildning om förvaltningens krisledningsorganisation, ledningsplan för allvarlig störning samt verktyg vid krisledning. Personal utsedd att arbeta i kris genomgår i september en övning enligt MSB:s koncept "Öva enkelt". Därutöver har personal deltagit i en nödvattenövning.

Förvaltningen är nåbar dygnet runt, alla dagar för att bistå vid olyckor och utsläpp.

Genom regelbundna referensmätningar för gammastrålning upprätthåller nämnden en god beredskap för oförsedda händelser med strålningspåverkan och minskar risken för att människor utsätts för hög strålning.

Bemötande och service

Miljöförvaltningen arbetar kontinuerligt med att utveckla kundservice och bemötande.

NKI-resultat

Ett av kommunens näringspolitiska mål är att erbjuda en god grundläggande service för sina medborgare och verksamheter. God kvalitet och hög service i myndighetsutövning är särskilt centralt för att skapa goda relationer mellan kunder och kommuner. Därför genomför Uppsala kommun årliga undersökningar för att löpande följa upp hur kommunens service utvecklas genom ett Nöjd-Kund-Index (NKI), fånga upp synpunkter och identifiera möjliga förbättringsområden.

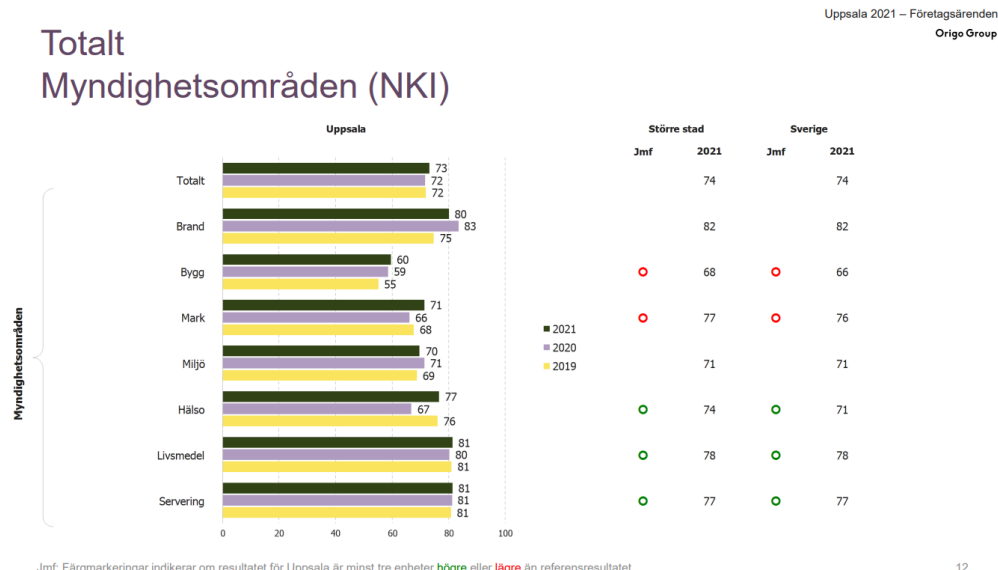
Miljöförvaltningen har de senaste åren haft höga NKI-värden¹⁵ för de fyra verksamhetsområden som ingår i mätningarna: miljöskyddstillsyn, hälsoskyddstillsyn, livsmedelskontroll och serveringstillstånd.

Resultatet för helåret 2021 publicerades i april 2022. Snittet för företagsärenden inom samtliga myndighetsområden är 73 för Uppsala kommun och rikssnittet för Sveriges samtliga kommuner är 74¹⁶.

På miljöförvaltningen har livsmedelskontroll (NKI 81) och serveringstillstånd (NKI 81) fortsatt mycket höga resultat och högst i Uppsala kommun.

Miljöskydd ligger kvar på högt resultat för företagsärenden (NKI 70). Bedömningen från offentliga verksamheter och privatpersoner ligger också högt (NKI 80).

Hälsoskydds resultat för företagsärenden (NKI 77) återhämtade sig till högt resultat efter ett lägre men godkänt resultat 2020. Bedömningen från offentliga verksamheter och privatpersoner ligger också högt (NKI 79).

Bilden visar kommunens resultat för företagsärenden och jämförelse med andra större städer och det nationella genomsnittet.

¹⁵ NKI redovisas på en skala mellan 1–100, där 100 är högsta betyg. Betyget värderas sedan enligt följande; >80 Mycket högt, 70–80 Högt, 62–69 Godkänt, 50–61 Lågt, <50 Mycket lågt.

¹⁶ Källa: Sveriges kommuner och regioners sammanställning ”Öppna jämförelser: företagsklimat 2021”.

Undersökningen omfattar sex områden (tillgänglighet, information, bemötande, kompetens, rättssäkerhet, effektivitet) som speglar de mest väsentliga delarna av kommunens service i myndighetsärenden.

Lantmäterimyndigheten genomförde en mätning i slutet av 2021, där resultatet visar på att de flesta är väldigt nöjda med handläggningen, bemötande och rättssäkerhet. De områden som får ett något lägre resultat är kostnaden och handläggningstiden. Myndigheten kommer att använda sig av resultatet för att prioritera vilka områden fokus behöver ligga på framöver.

Medarbetare och ledare

Beskriv kortfattat hur verksamheten påverkats av spridningen av covid-19

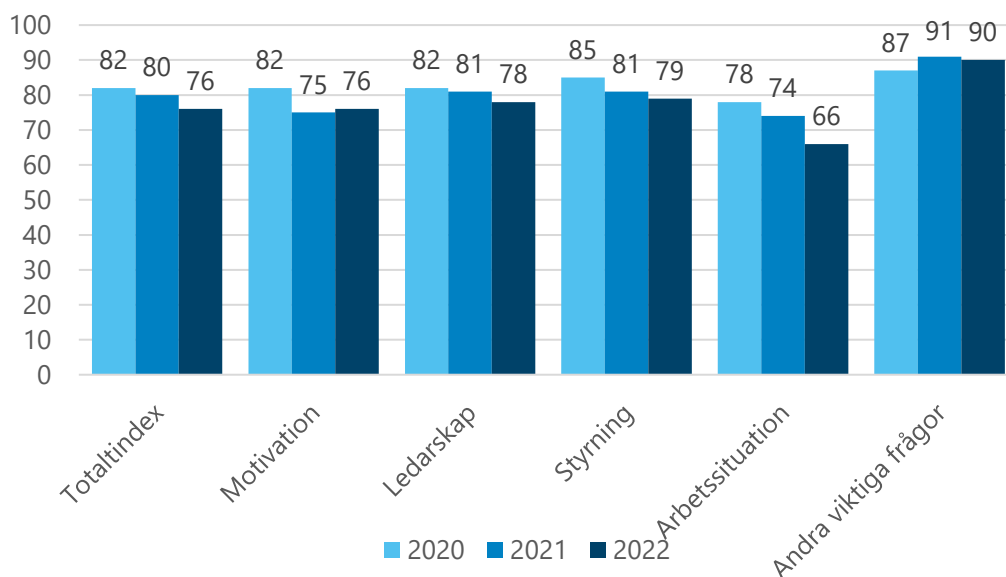
I början av året var smittan under pandemin som värst, vilket resulterade i högre korttidssjukfrånvaro än tidigare år. Smittan har därefter gått ner och Covid-19 räknas inte längre som en samhällsfarlig sjukdom. Efter ungefär två år med arbete hemifrån för medarbetare och chefer, är möjligheten att gå tillbaka till kontoret tillbaka igen. Merparten av chefer och medarbetare arbetar i nuläget både hemifrån och på kontoret.

Arbetsmiljöansvar

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp digitalt i ett av kommunens system. Den förvaltningsövergripande rutinen har uppdaterats för att vara anpassad utifrån de nya lokalerna på stadshuset.

Medarbetarundersökningen

Svarsfrekvensen i årets medarbetarundersökning är högst i kommunen med 99%. Resultatet visar att index gått ner i samtliga delområden. Det är främst inom området arbetssituation som index minskat mest. Respektive avdelning har gått igenom sina resultat och arbetar med åtgärder. Förvaltningen har arbetat fram en handlingsplan för helheten.

Arbetsuskador och tillbud

Ett tillbud har anmälts i år som handlade om att en medarbetare fastande i en hiss i stadshuset samt ett olycksfall i Stadshuset.

Chef- och ledarskap

När samtliga restriktioner släpptes och pandemin inte längre räknas som en samhällsfarlig sjukdom, har möjligheten att arbeta på kontoret återinförts. Förvaltningen flyttade in i stadshuset i början av året och ett nytt arbetssätt krävs i och med ABW. För cheferna innebär detta ett nytt sätt att förhålla sig till sina medarbetare som nu inte längre har ett eget kontor utan kan sitta utspridda i stadshuset. Att träffa sina medarbetare fysiskt sätts i ett annat perspektiv. Det krävs andra mötesformer där bland annat digitala möten tar större fokus. För att cheferna ska kunna följa upp arbetsmiljö och mående hos sina medarbetare, har förvaltningen arbetat med att ta fram underlag för uppföljning.

Under året arbetar förvaltningen med ledningsgruppsutveckling och frågor kring chefernas organisatoriska förutsättningar. Arbeta pågår även kring framtidens arbetssätt för chefer och medarbetare.

Inom avdelningen livsmedel och tillstånd finns två enhetsledare som stöd för chefen i sitt arbete och ska delvis leda enheterna. Då vikarierade avdelningschef slutade innan sommaren, har en annan avdelningschef inom förvaltningen klivit in som vikarie innan ordinarie chef finns på plats. Annons för ordinarie chef är ute nu.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Förvaltningen har påbörjat arbetat med att ta fram en kompetensförsörjningsplan utifrån kommunens nya riktlinjer. Det finns ett ökande problem i hela Sverige med att kunna rekrytera rätt kompetens till miljöförvaltningar under kommande år och man behöver därför hitta nya sätt att rekrytera. Därför har förvaltningens ledningsgrupp identifierat kompetensförsörjning och att vara en attraktiv arbetsgivare som ett av våra prioriterade strategiska områden.

I år har ett flertal nya medarbetare börjat på förvaltningen. Samarbetet med högskolor och universitet fortsätter som tidigare år för att möta studenter som kan bli potentiella framtida medarbetare. Kommunala lantmäterimyndigheten deltar i introduktionen av nya studenter på lantmäteriprogrammet vid Uppsala universitet. En medarbetare på hälsoskydd har föreläst i kursen "Luftvård" vid Uppsala universitet och handleder ett examensarbete om luftföroreningar. Inom projektet undersöks samband mellan luftdata och meteorologiska förhållanden. Förvaltningen har varit i kontakt med flera skolor för att erbjuda praktikplatser utöver handledning av studenter i examensarbete.

Kommunikation

Under början av 2022 präglades kommunikationsarbetet av covid-19 och flytten till stadshuset. Internkommunikation var därför ett högt prioriterat område under inledningen av året. Kommunikationsarbetet har under sommaren fokuserat mycket på stöd och insatser kopplat till uppmärksamhet från media. Förvaltningsledningen fortsatte att arbeta strategiskt med kommunikation. Hela förvaltningen fortsatte att arbeta och lära mer om klarspråk och bemötande som ger bra service.

Ledningsgruppen beslutade i augusti om fyra områden som är prioriterade inom kommunikation under tertial 3:

- Kommunikationsplattformen
- Internkommunikation/flexibelt arbetsliv
- Taxor/kundkommunikation
- Media och proaktivitet.

Internkommunikation

Internkommunikation är ett prioriterat område under 2022. Efter att vår successiva återgång till stadshuset påbörjats under våren så har fokus varit att komma tillbaka till vanor och kommunikationsvägar som fanns innan pandemin.

Det har fortsatt varit prioriterat med information och dialog om goda vanor i stadshuset och vad det innebär att arbeta aktivitetsbaserat.

Förvaltningsövergripande information ges på förvaltningens veckomöten på Teams, vilka spelas in och publiceras på förvaltningens sidor på Insidan.

Under januari-mars publicerades 24 nyheter på förvaltningens sida på Insidan, varav de flesta hade koppling till stadshuset, covid-19 eller förvaltningens veckomöten. Under april – augusti publicerades 20 nyheter på förvaltningens sida på Insidan, varav de flesta hade koppling till förvaltningens veckomöten, verksamhetssystem och intervjuer av nya medarbetare.

Förvaltningen fortsatte att ge medarbetare individuell coaching av en kommunikationskonsult i bemötande och klarspråk. Det är en fortsättning på förra årets förvaltningsdagar och avdelningsspecifika workshops.

Ledningsgruppen avslutade arbetet med en förvaltningsgemensam kommunikationsplattform. Den beslutades den 14 juni. Innan den beslutades hölls en workshop med några medarbetare för att få input och diskussion som sedan gjorde plattformen ännu mer relevant för förvaltningen. Nästa steg är att implementera plattformen för hela förvaltningen, vilket kommer att ske under tertial 3. Kommunikationsplattformen är en gemensam ledstjärna för hur förvaltningen arbetar med kommunikation. Den stödjer även förvaltningen i prioritering av kommunikationsarbetet.

Utveckla förvaltningens sidor på uppsala.se

För att hjälpa medborgaren att göra rätt och hitta information om den tillsynsverksamhet som miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriver fortsatte det löpande arbetet med att utveckla förvaltningens sidor på uppsala.se.

Exempel på nya och reviderade sidor är *Inomhusmiljö när du startar och driver vård- och omsorgsboende* och *Inomhusmiljö i öppen förskola, förskola, fritidshem och skola*.

Press/media

Förvaltningen hade flera uttalanden i media i år, med tyngdpunkt under vår och sommar. Frågorna gällde bland annat branden vid Returpappercentralen, algblomning, nedtagning av basketkorgar och livsmedelsinspektioner.

Eftersom trycket från media var högt och periodvis påfrestande för förvaltningen genomförde ledningsgruppen en utvärdering av sommarens händelser och

mediakontakter i augusti. Slutsatserna var bland annat att utbilda medarbetare i medias arbetssätt och finslipa befintliga och omfattande rutiner inför nästa sommar.

Det har tagits fram en planering för att vara mer proaktiv i relationen till media.

Externt informationsmaterial

En informationsinsats gjordes i början av sommaren om algblomning och vad man ska tänka på inför bad i sjöar och vattendrag. Insatsen innehöll kampanj i sociala medier och pressmeddelande. Kampanjen i sociala medier upprepades i mitten av sommaren som en påminnelse. Kampanjen var lyckad och många såg den.

Det gjordes även en informationsinsats inför tillsyn av strandskydd. Information skickades ut till berörda fastighetsägare och i pressmeddelande samt genom en kampanj i sociala medier.

Resultat för miljöförvaltningens verksamheter

I tabellen nedan redovisas några nyckeltal för miljöförvaltningens avdelningar januari-augusti 2022 med 2021 och 2020 som jämförelse. Under avsnittet *Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskydds nämnden* återfinns förklaringar till hur intäkter och kostnader fördelas över året för alla avdelningarna samt en redovisning av nämndens totala resultat för perioden.

Under perioden januari-augusti uppgick de totala taxeintäkterna till 32,1 mnkr och kommunbidraget till 20,3 mnkr. Avgiftsfinansieringsgraden förändras över året allteftersom intäkter och kostnader blir bokförda. En rättvisande bild av avgiftsfinansieringsgraden kan därför ges först vid årsbokslutet. Fakturering av årsavgifterna påverkar även utfallet då datum för fakturerings skiljer sig åt mellan räkenskapsåren.

TOTALT	20- aug	21- aug	22- aug
Taxeintäkter, mnkr	29,9	33,4	32,1
Kommunbidrag, mnkr	17,8	17	20,3
Kostnader, mnkr	45,3	44,9	48,3
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	23,2	23,8	25,1
Avgiftsfinansieringsgrad*	66%	74%	66%
Miljöskyddstillsyn	20- aug	21- aug	22- aug
Taxeintäkter, mnkr	4,5	5	4,4
Kommunbidrag, mnkr	3,9	3,9	4,7
Kostnader, mnkr	7,1	6,9	6,9
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	3,5	3,4	3,3
Avgiftsfinansieringsgrad*	64%	72%	64%
Enskilt vatten och avlopp, områdesskydd samt samhällsbyggnad och miljöövervakning	20- aug	21- aug	22- aug
Taxeintäkter, mnkr	2,8	3,3	3,4
Kommunbidrag, mnkr	4,1	3,8	4,6
Kostnader, mnkr	7,1	7	8
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	3,3	3,5	3,7
Avgiftsfinansieringsgrad*	39%	47%	43%
Hälsoskydd	20- aug	21- aug	22- aug
Taxeintäkter, mnkr	0,8	4,6	4,9
Kommunbidrag, mnkr	3,5	3,5	3,8
Kostnader, mnkr	5,8	6,4	7
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	2,7	3	3,5
Avgiftsfinansieringsgrad*	13%	72%	70%
Kommunala lantmäterimyndigheten	20- aug	21- aug	22- aug
Taxeintäkter, mnkr	10,6	9	9,1
Kommunbidrag, mnkr	2,4	2,1	2,1
Kostnader, mnkr	12,8	11,4	11,7

-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	5,4	5,1	5,2
Avgiftsfinansieringsgrad*	83%	79%	78%
Livsmedelskontroll	20- aug	21- aug	22- aug
Taxeintäkter, mnkr	6,9	7,3	8,6
Kommunbidrag, mnkr	2,9	2,6	2,5
Kostnader, mnkr	8,1	8,7	9
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	3,9	4,1	4,6
Avgiftsfinansieringsgrad*	84%	84%	96%
Tillståndsenheten	20- aug	21- aug	22- aug
Taxeintäkter, mnkr	5,1	4,1	1,6
Kommunbidrag, mnkr	0,2	0,2	0,6
Kostnader, mnkr	3,6	3,2	3,4
-varav lönekostnader (exklusive PO), mnkr	1,8	1,5	1,8
Avgiftsfinansieringsgrad*	140%	128%	47%

Uppföljning av indikatorer

IM 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande							
Indikator	2018	2019	2020	2021	2022 (jan-aug)	Mål	
Luftkvalitet i centrala Uppsala							
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för partiklar PM10 (avser mätpunkt i centrala staden)*	11	19	6	4	12	0	
Antal dygn som mätningar överskrider normvärde för kvävedioxid (avser mätpunkt i centrala staden)*	31	24	2	2	2	0	
Indikator				2020	2021	2022 (jan-juli)	Mål
Fordon							
Andel av förvaltningens fordon som kan drivas fossilfritt				100%	100%	100%	100%
Använd förnybar energi, andel				92%	96%	100%	100%

*För att klara miljökvalitetsnormen under året får antalet dygn med överskridanden inte överstiga 35 för PM10 och 7 för NO₂. Mätpunkt: Kungsgatan.

Källor

Luftkvalitet: Stockholm Luft- och Bulleranalys (SLB). Nuvärde avser jan-april 2022. Mätstationen är flyttad och därmed inte är jämförbar med mätningar före 2017.

Fordon: Hållbarhetsportalen. Nuvärde avser perioden januari till mars 2022.

IM8: I Uppsala ska ingen lämnas utanför och invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället					
Indikator	Nuvärde		Jämförvärde	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor			
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – miljöskydd	70		71	>Jämförvärde Sverige	➔
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – hälsoskydd	77		71	>Jämförvärde Sverige	↗
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – livsmedelskontroll	81		78	>Jämförvärde Sverige	➔
Företagarnas uppfattning om kommunens service (NKI) – serveringstillstånd	81		77	>Jämförvärde Sverige	➔
Antal hanterade synpunkter/felanmälningar, genomförda förbättringar under verksamhetsåret.	2		Okänt värde		
NKI 2020 – Miljöskydd; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	71		72	>Jämförvärde Sverige	↗
NKI 2020 – Hälsoskydd; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	78		73	>Jämförvärde Sverige	↗
NKI 2020 – Livsmedelskontroll; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	79		77	>Jämförvärde Sverige	➔
NKI 2020 – Serveringstillstånd; Möjligheterna att framföra klagomål och lämna synpunkter	80		76	>Jämförvärde Sverige	↗

Källor:

NKI 2021 företagsärenden. Jämförvärde avser nationellt genomsnitt.

Egen uppföljning av antal hanterade synpunkter/felanmälningar, genomförda förbättringar under verksamhetsåret.

IM9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde (2021)	Målsättning	Trend
	Totalt	Kvinnor	Män			
Totalindex i medarbetarundersökningen	76	75	80	80	80 eller högre	↘
Delindex arbetssituation i medarbetarundersökningen	66	63	73	74	80 eller högre	↘
Delindex ledarskap i medarbetarundersökningen.	78	76	80	81	80 eller högre	↘
Delindex motivation i medarbetarundersökningen	76	76	76	75	80 eller högre	↗
Upplevelsen av miljöförvaltningen som en god arbetsgivare som man rekommenderar (Skala 1-5 i medarbetarundersökningen)	4,1			4,2	4 eller högre	↘

Källor:
Medarbetarundersökning 2022

Kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag samt uppdrag vid sidan av verksamhetsplanen

Oväntat stort antal inkommande ärenden samt svårigheter att rekrytera inspektörer har påverkat förutsättningarna för att bedriva nämndens verksamhet och nämndens bidrag till några av kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag. Nämnden bedömer att planerade nämndmål, åtgärder och aktiviteter med koppling till inriktningsmålen på helår kommer att uppfyllas helt för sju av inriktningsmålen och delvis för två. Se rapport *Uppföljning av verksamhetsplan augusti 2021*.

Ekonomiskt resultat miljö- och hälsoskyddsämnden

Nämnden redovisar ett överskott för perioden januari till och med augusti om cirka 4,1 miljoner kronor, vilket är 3,1 miljoner kronor lägre än periodens budget.

Periodens taxeintäkter uppgår till cirka 32,1 miljoner kronor vilket är 5,8 miljoner kronor lägre än periodens budget. Merparten av avvikelsen avser ouppbokad alkoholintäkt för räkenskapsåret 2022, som kommer att regleras i bokslutet för 2022. Vidare noteras lägre intäkter för bland annat timavgiftsfinansierad tillsyn och kontroll, VA-tillstånd samt förrättningsavgifter.

Periodens verksamhetskostnader uppgår till 48,3 miljoner kronor vilket är 2,7 miljoner lägre än budget. Avvikelsen utgörs främst av lägre personal- och lokalkostnader (ca 2,3 miljoner kronor). Resultatet är för övrigt enligt plan.

Politisk verksamhet

Prognosen indikerar på ett negativt resultat om 0,4 miljoner kronor vilket är i enlighet med budget och tidigare år. Det beror framför allt på att kostnader för nämnden inte täcks upp av det adresserade kommunbidraget.

Administrativa enheten

Den administrativa enheten redovisar ett resultat i balans för perioden vilket är i linje med budget samt helårsprognosen.

Avdelningen för miljöskydd

Avdelningen redovisar ett positivt resultat om 2,2 miljoner kronor för perioden vilket är 1,2 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen beror främst på lägre verksamhets- och personalkostnader om 1,9 miljoner kronor. Planerade nyrekryteringar har förskjutits till slutet av året. Arbetet med tillsynsskulden av årsavgifter från 2021 följer planen i budget. Det finns indikationer på att det kan bli aktuellt att föra över ny skuld för 2022 till räkenskapsåret 2023.

Prognosen indikerar på ett positivt resultat om 0,7 miljoner kronor främst på grund av lägre verksamhets- och personalkostnader. Storleken på avdelningens tillsynsskuld ligger i linje med budget.

Avdelningen för områdesskydd och enskilt vatten och avlopp

Avdelningen redovisar ett positivt resultat om 0,1 miljoner kronor för perioden vilket är 0,1 miljoner kronor lägre än budget. Merparten av avvikelsen återfinns inom VA-tillstånd och VA-timavgifter där färre ansökningar än planerat har handlagts på grund av personalomsättning under perioden.

Verksamhetskostnaderna uppgår till 8 miljoner kronor vilket är 1 miljon kronor lägre än periodens budget, den positiva avvikelsen återfinns inom kostnader för personal.

På grund av den stora mängden inkommande ansökningar kommer handläggning av dem att prioriteras och tillsyn pausades under andra kvartalet. Prognosen för helåret indikerar därmed ett resultat i balans.

Avdelningen för hälsoskydd

Avdelningen redovisar ett positivt resultat om 1,6 miljoner kronor för perioden vilket är 0,4 miljoner kronor bättre än budget. Avvikelsen beror på lägre verksamhets- och personalkostnader. Även utfallet på intäkter från tillsyn på timavgift och radontillsyn är lägre än budgeterat. Arbetet med tillsynsskulden av årsavgifter från 2021 följer planen i budget.

Prognosen för helåret indikerar på ett negativt resultat om 0,25 miljoner kronor. Det finns indikationer på att det kan bli aktuellt att föra över ny skuld för 2022 till räkenskapsåret 2023.

Kommunala lantmäterimyndigheten

Myndigheten redovisar ett negativt resultat om 0,5 miljoner kronor vilket är 0,8 miljoner kronor lägre än budget. Intäkterna uppgår till ca 9,1 miljoner kronor vilket är 0,5 miljoner kronor lägre än budgeterat. Verksamhetskostnaderna uppgår till 11,7 miljoner kronor vilket är 0,3 miljoner kronor högre än periodensbudget. Den negativa avvikelsen beror på lägre intäkter för perioden och högre kostnader på grund av nyrekryteringar. Dock förväntas intäkterna komma i kapp i slutet av året och vara linje med budget.

Prognosen för helåret indikerar på ett resultat i balans.

Enheten för livsmedelskontroll

Enheten redovisar ett positivt resultat om 2,1 miljoner kronor för perioden vilket är 0,1 miljoner kronor lägre än periodens budget. Årsfakturorna för årliga avgifter skickades ut enligt plan i mars. Intäkterna avviker negativt med 0,2 miljoner kronor vilket avser årsavgifter för nya livsmedelsanläggningar. Under årets början erhöles ytterligare ett statsbidrag från Kammarkollegiet om 0,4 miljoner kronor för trängseltillsyn. Dessa var inte kända vid budgetarbetet. I verksamhetskostnaderna återfinns en besparing om 0,1 miljoner kronor i lägre kostnader för personal än periodens budget. Enhetens storlek på ej genomförda arbeten från 2021, tillsynsskulden av årsavgifter, är förändrad mot budget. Av 75 planerade besök förväntas samtliga besök att genomföras under 2022.

Prognosen för helåret indikerar på ett negativt resultat om 0,5 miljoner kronor. Avvikelsen beror på lägre intäkter om 0,2 miljoner kronor samt högre kostnader för personal om cirka 0,3 miljoner kronor. Övriga verksamhetskostnader ligger i linje med budget.

Tillståndsenheten

Enheten redovisar ett negativt resultat om 1,2 miljoner kronor för perioden vilket är 2,6 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen beror på ouppbokad försäljning av alkohol för räkenskapsåret 2022. Denna intäkt kommer att regleras i samband med årets bokslut. Verksamhetskostnaderna ligger i linje med budget.

Prognosen för helåret indikerar på ett positivt resultat om 0,4 miljoner kronor på grund av ökade alkoholförsäljning efter lättade restriktioner inom näringslivet under 2022 jämfört med 2021.

Helårsprognos

Prognosen i augusti för helåret indikerar på ett resultat i balans. Intäkterna förväntas uppgå totalt till 47 miljoner kronor, vilket är 1,7 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen beror på att personal inte kunnat rekryteras och arbete utföras i den omfattning som planerats för.

Nämndens verksamhetskostnader förväntas uppgå till 77,5 miljoner kronor vilket är 1,7 miljoner kronor lägre än budget. Avvikelsen återfinns i lägre personalkostnader. Avvikelsen beror även av lägre arbetsplatskostnader på Stadshuset om cirka 0,3 miljoner kronor.

Ej genomförda arbeten som kommer att knuffas över till 2023 återfinns främst inom avdelningarna för miljöskydd och hälsoskydd.

Personalstyrkans förändring mot budget i helårsprognosen är att det inte nåddes upp till önskad utökning av flera handläggare på heltid. Övriga verksamhetskostnader ligger i linje med budget.

Tabell ekonomiskt resultat och prognos (mnr)

	Utfall 220831	Budget 220831	Avvikelse	Helårs- prognos	Helårs- budget
Taxor och avgifter	30,4	37,25	-6,8	44,8	48,1
Försäljning verksamhet och entreprenader	0,6	0,48	0,2	1,2	0,5
Kommunbidrag	20,3	20,3	0,0	30,5	30,5
Bidrag	1,0	0,1	0,9	1	0,1
Summa intäkter	52,4	58,13	-5,7	77,5	79,2
Köp av verksamhet	0	0,0	0,0	0	0
Lön och PO	-33,5	-35,6	2,1	-54,7	-55,7
Övr. pers. kostnader	0	0,0	0,0	0	0
Lokalkostnader	-4	-4,6	0,6	-6,2	-6,5
Övr. verksamhetskostnader	-10,8	-10,8	0,0	-16,6	-17
Transf, avskrivningar och finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Summa kostnader	-48,3	-51,0	2,7	-77,5	-79,2
Periodens resultat	4,1	7,2	-3,1	0	0

Miljö- och hälsoskyddsnamnden
Rapport

Nämndbehandlas:
2022-10-19

Diarienummer:
MHN-2022-0176

Handläggare:
Sara Johansson

Uppföljning av verksamhetsplan augusti 2022

Bedömningskriterier

Nedan redovisas förklaringstexter till de bedömningskriterier som presenteras i denna rapport.

Bedömning av inriktningsmål

I augusti är bedömningen en prognos för utfallet i slutet av året.

<p>Målet är helt uppfyllt innebär att nämndens verksamhet tycks leda till de resultat den vill se inom målet.</p> <p>Målet är i hög grad uppfyllt innebär att nämndens verksamhet till övervägande del tycks leda till de resultat den vill se inom målet.</p> <p>Målet är delvis uppfyllt innebär att nämndens verksamhet tycks bara till viss del leda till de resultat den vill se inom målet.</p> <p>Målet är ej uppfyllt innebär att nämnden inte har någon verksamhet som bidrar till måluppfyllelse.</p>

Statusbedömning av uppdrag, nämndmål och åtgärder

<p>Ej påbörjad innebär att uppdraget inte är påbörjat trots att det borde vara påbörjat.</p> <p>Påbörjad innebär att uppdraget är påbörjat och flyter på enligt plan.</p> <p>Väntar innebär att uppdraget inte är påbörjat, men att det är i enlighet med plan.</p> <p>Färdig innebär att uppdraget är färdigt. Det gäller även när det som började som ett uppdrag fortsättningsvis hanteras i ordinarie verksamhet.</p> <p>Stoppad innebär att uppdraget inte kommer att genomföras.</p> <p>Försenad innebär att uppdraget är påbörjat, men flyter inte på enligt plan.</p>

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Bedömning
Helt uppfyllt

Nämndmål: Nämnden ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Åtgärder för effektivare tillsyn och kontroll.

Status
Påbörjad

Nämnden har implementerat ett uppföljningsverktyg för att följa nedlagd tid och finansieringsgrad. Därutöver pågår, i samarbete med andra kommuner, arbete med att utöka antalet rapporter som kan tas ut från ärendehanteringssystemet Ecos. Genomlysning av nämndens tillämpning av SKR:s planeringsmodell för tillsyn och kontroll har påbörjats.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Införa efterhandsdebitering

Status
Påbörjad

Nämnden har påbörjat en inventering av kommande behov inför införande av efterhandsdebitering. Ett förslag till ny taxeföreskrift har skrivits fram i samarbete med kommunjurister.

Uppdrag 1: Genomföra en årlig kartläggning av hur nämndernas och bolagsstyrelsernas resurser kommer män och kvinnor tillgodo i syfte att omfördela resurser för att främja jämställdhet och likvärdighet

Status
Klar

Åtgärd: Genomföra en kartläggning

Status
Klar

Miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag är att skapa en god livsmiljö och hållbar samhällsutveckling i Uppsala kommun. Resultatet av nämndens arbete ska komma alla lika till godo oavsett kön.

Nämnden gör inte några prioriteringar i sin tillsyn utifrån kön, gör inga investeringar, fördelar inte några medel och samlar inte heller in individbaserad statistik. Inom vissa av branscherna som nämnden har tillsyn på finns en ojämn könsfördelning hos verksamhetsutövarna. Nämnden fokuserar på jämställdhet inom det interna arbetet och externt genom fokus på bemötande och kommunikation. Nämndens kunder är framförallt företag och organisationer men nämnden har privatpersoner som kunder inom lantmäteri och en del tillsynsområden så som enskilt avlopp och strandskydd. Nämnden kommer även i kontakt med privatpersoner i sitt arbete med att hantera klagomål inom flera områden, till exempel vid matförgiftningar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är till två tredjedelar avgiftsfinansierad och en tredjedel finansieras med kommunbidrag. Nämnden har kartlagt den kommunbidragsfinansierade delen av verksamheten. Kommunbidraget används framförallt till att ge myndighetsservice till kommunens invånare och företagare men också till annat myndighetsarbete som inte kan finansieras genom avgifter och till förvaltningsövergripande utvecklingsarbete. En del av kommunbidraget går till olika typer av tillsynsprojekt som antingen inte kan finansieras av avgifter alls eller som behöver delfinansieras med kommunbidrag.

Resultatet av kartläggningen visar att de kartlagda resurserna överlag bedöms komma män och kvinnor likvärdigt till godo. Nämnden har inte uppföljning med könsstatistik av klagomål, inkommande frågor och överklagningar och vet därför inte hur resurserna där fördelas utifrån kön. Utifrån principen om uppgiftsminimering i dataskyddsförordningen bedömer nämnden det inte som lämpligt att börja föra statistik över kön.

Fokus för nämndens arbete bedöms lämpligast riktas på fortsatt arbete med bemötande och likabehandling av alla. Nämnden har i sin verksamhetsplan åtgärder för att säkerställa att:

- medarbetare och chefer har kompetens för att driva antidiskrimineringsarbetet framåt
- nämndens kommunikation är tillgänglig, begriplig och användbar för alla
- nämndens bemötande utgår från respekt för alla människors lika värde.

Uppdrag 2: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Bidra till utvecklingen av innovationer och digitala tjänster som förenklar för näringslivet utifrån företagens behov

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget bland annat genom att arbeta med datadriven förvaltning och digitalisering i enlighet med framtiden digital färdplan för att bidra till utvecklingen av innovationer och digitala tjänster som förenklar för näringslivet utifrån företagens behov. På så sätt bidrar nämnden till handlingsplan för näringslivsutveckling.

Arbetet fortlöper enligt plan. Perioden har främst inneburit förankringsarbete och förarbeten för att komma vidare med införandet av fler e-tjänster, nya rapporter, översyn över hanteringen av delgivningskvitton och införande av "Mina meddelanden".

Åtgärd: Bidra till samarbetsforum, mötesplatser, nätverk och annat som ökar dialogen och lyfter fram företagare och företagande i Uppsala.

Status
Påbörjad

Under våren deltog 26 st handläggare från förvaltningen i utbildningen "Företagandets villkor". Förvaltningens ledningsgrupp har haft besök av enhetschefen för avdelningen för näringsliv och destination. Nämnden har gått igenom resultatet från senaste NKI-undersökning och tagit fram prioriterade åtgärder med anledning av resultatet.

Uppdrag 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande

Status
Påbörjad

Åtgärd: Bidra till utvecklingen av innovationer och digitala tjänster som förenklar för näringslivet utifrån företagens behov

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget bland annat genom att arbeta med datadriven förvaltning och digitalisering i enlighet med framtagna digitala färdplaner för att bidra till utvecklingen av innovationer och digitala tjänster som förenklar för näringslivet utifrån företagens behov. På så sätt bidrar nämnden till handlingsplan för näringslivsutveckling.

Arbetet fortlöper enligt plan. Perioden har främst inneburit förankringsarbete och förarbeten för att komma vidare med införandet av fler e-tjänster, nya rapporter, översyn över hanteringen av delgivningskvitton och införande av "Mina meddelanden".

Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i

Bedömning
Helt uppfyllt

Nämndmål: Vi har en god livsmiljö i Uppsala kommun

Status
Påbörjad

Åtgärd: Områdesskydd: Inom myndighetsuppdraget, prövning och tillsyn naturreservat

Status
Påbörjad

Syftet med naturreservaten är bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv men också att tillgodose ett rikt friluftsliv.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden samverkade och samordnade frågor inför och efter tävlingar, arrangemang och planerade åtgärder till exempel tillsammans med destination Uppsala och stadsbyggnadsförvaltningen. Effekten av att samarbeta inom kommunen och fånga upp vad som händer, gör att en riktad tillsyn bara behövs i samband med klagomål och när det finns en anledning att tro att tillsyn behövs. O-ringen i orientering gick av stapeln i juli. Nämnden har gett dispens och tillstånd till att arrangemanget skulle få genomföras i fyra naturreservat.

Åtgärd: Områdesskydd: Inom myndighetsuppdraget, prövning och tillsyn strandskydd.

Status
Påbörjad

Strandskyddet ska långsiktigt skydda människors tillgång till strandområden genom allemansrätten men även bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Mötet mellan land och vatten har stor betydelse för såväl djur- och växtliv som för människors upplevelsevärden.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fattat beslut i de ansökningsärenden som kommit in utan någon längre väntetid. Sista delen av den planerade tillsynen vid sjön Trehörningen genomfördes i augusti.

Genom att ha tillsyn av strandskydd och vara noggrann vid beslut i prövningar, bidrar förvaltningen med att upprätthålla rättssäkerheten vid våra stränder, öka fastighetsägarnas kunskaper om strandskydd och bidra till kommunens vattenprogram.

Åtgärd: Områdesskydd: förenklad tillsyn genom AI och kartläsning.**Status**

Påbörjad

Under tertial 2 har arbetet med kravanalys fortsatt. Den konsult som anlits arbetar med att få fram bra grunddata som letar fram bryggor automatiskt.

Nämndmål: Stärkt krisberedskap**Status**

Påbörjad

Åtgärd: Stärkt beredskap för allvarliga störningar**Status**

Påbörjad

Arbete pågår enligt plan och nämnden deltar i kommunens nätverk för beredskapsfrågor. Alla avdelningar vid förvaltningen har fått utbildning om förvaltningens krisledningsorganisation, ledningsplan för allvarlig störning och verktyg vid krisledning. Personal utsedd att arbeta i kris genomgår i september övning enligt MSB:s koncept "Öva enkelt". Därutöver har personal deltagit i en nödvattenövning.

Nämndens utökade beredskapsfunktion för olyckor och utsläpp har hanterat 13 händelser under året, bland annat brand vid Returpappercentralen.

Genom regelbundna referensmätningar för gammastrålning upprätthåller nämnden en god beredskap för oförutsedda händelser med strålningspåverkan och minskar risken för att människor utsätts för hög strålning.

Nämnden har genomfört en säkerhetsskyddsanalys för skydd av känsliga uppgifter.

Nämndens arbete bidrar till kommunens program för krisberedskap.

Uppdrag 5: Vässa kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.**Status**

Påbörjad

Åtgärd: Stärkt tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan**Status**

Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att skapa förutsättningar för stärkt tillsyn mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan. Samverkan och kontaktvägar till andra myndigheter har byggts upp och riskanalys genomförts. Nämnden har tillsammans med kommunens jurister utrett frågor kring hur arbetet ska genomföras. Förvaltningens personal har utbildats.

Nämnden har genomfört en inventering av thaimassagesalonger och nagelsalonger samt påbörjat tillsyn. I tillsynen upptäcktes flera brister i inomhusmiljön, men även tecken på att det kan förekomma illegal verksamhet i salongerna.

Två livsmedelskontroller har genomförts i samverkan med flera myndigheter. Nämnden arbetar med att upptäcka och få bort osäkra livsmedel från marknaden. Flera överträdelse har upptäckts, exempelvis att läkemedelsklassade substanser har sålts som livsmedel.

Nämnden har också deltagit i två insatser vid miljöfarlig verksamhet, vilka har samordnats med polisen, arbetsmiljöverket och skatteverket (gränspolisen var närvarande vid ett tillfälle). Flera tips har skickats vidare till andra myndigheter.

Nämnden har föreläst om "Myndighetssamverkan i tillsynen" på Sveriges miljökommunernas vårmöte i Uppsala 2022.

Nämnden ser att det är ett flerårigt arbete och att åtminstone budgetperioden kommer krävas. Därefter genomförs nämndens bidrag till arbetet inom grunduppdraget.

Tillkommande uppdrag: KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att arbeta med starkt beredskap för allvarliga störningar. Arbeta pågår enligt plan och nämnden deltar i kommunens nätverk för beredskapsfrågor. Alla avdelningar vid förvaltningen har fått utbildning om förvaltningens krisledningsorganisation, ledningsplan för allvarlig störning och verktyg vid krisledning. Personal utsedd att arbeta i kris genomgår i september en övning enligt MSB:s koncept "Öva enkelt". Därutöver har personal deltagit i en nödvattenövning. En säkerhetsskyddsanalys för skydd av känsliga uppgifter har genomförts. Nämndens arbete bidrar till kommunens program för krisberedskap. Nämnden ser att det är ett flerårigt arbete.

Tillkommande uppdrag: KS-BESLUT: Uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att ta fram en kontinuitetsplan specifikt för IT-systemen. Kontinuitetsplanen tas fram under år 2022. Nämnden bidrar på detta sätt till kommunens program för krisberedskap.

Inriktningsmål 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Bedömning
Delvis uppfyllt

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun

Status
Påbörjad

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Bidra med miljö- och hälsokompetens i stadsbyggnadsprocessen, bygglov, planer och program.

Status
Påbörjad

Uppsala kommun behöver växa hållbart. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en viktig roll i stadsbyggnadsprocessen genom miljögranskning av detaljplaner, program och förhandsbesked inför bygglov utanför detaljplan. Granskningen har löpt på enligt plan men det har kommit in ovanligt många remisser från plan- och byggnadsnämnden om bygglov utanför detaljplan.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till att frågor kring miljö och klimat belyses i bygglov, planer och program.

Åtgärd: Samhällsbyggnad och miljöövervakning: Tillsyn av luftkvalitet och arbete med åtgärdsprogram för luft.

Status
Påbörjad

Luftföroreningar påverkar både hälsa och miljön. De kan göra människor sjuka och förkorta den förväntade livslängden. Genom tillsyn, delaktighet i utbildning och luftmätningar bidrar nämnden till bättre luftkvalitet i kommunen. Nämnden är i rollen som tillsynsmyndighet delaktig i arbetet med handlingsplanen för bättre luftkvalitet. Nämnden bidrar genom sitt arbete som tillsynsmyndighet till kommunens åtgärdsprogram för bättre luftkvalitet.

Åtgärd: Delta i och utveckla miljösamverkan i Uppsala län inom livsmedelskontroll, miljöskyddstillsyn och hälsoskyddstillsyn.

Status
Påbörjad

Arbetet i miljösamverkan syftar till en ökad samsyn och en mer enhetlig myndighetsutövning. Nämnden deltar aktivt i arbetet med att utveckla Mitt Miljösamverkan genom arbete i styrgruppen och medverkan i flera av de tillsynsprojekt som pågår och utbildningsinsatser som genomförs. Exempel är tillsynsprojekt inom bassängbad, oljeavskiljare och provtagning av livsmedel samt att nämnden hållit i en utbildning om kosttillskott. Inom ramen för Mitt Miljösamverkan finns även en gemensam arbetsyta som alla inspektörer har tillgång till. Där ställs, besvaras och diskuteras tillsynsrelaterade frågor och utmaningar. Arbetsytan är ett uppskattat stöd för inspektörerna.

Genom miljösamverkan stärker nämnden sina kontakter med kommuner i länet och angränsande län.

Nämndmål: Vi förbättrar våra vattenmiljöer och skyddar grundvattnet.

Status
Försenad

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Bidra till plan för hållbar vatten- och avloppsförsörjning i hela kommunen.

Status
Påbörjad

VA-planen för Uppsala kommun är beslutad och ett arbete pågår att synliggöra och realisera den externt och internt. Det är ett samarbete tillsammans med plan- och byggnadsnämnden och Uppsala Vatten. Genom att samarbeta och ta fram interna riktlinjer bidrar nämnden till vattenprogrammet och handlingsplanen för VA-utbyggnaden.

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Inom myndighetsuppdraget, prövning av tillståndsansökningar för små avloppsanläggningar samt anmälningsärenden.

Status
Påbörjad

Det har kommit in mer ansökningar om tillstånd till enskilt avlopp än förväntat. Det är en följd av ökad tillsyn men också av ökat byggande på landsbygden. Väntetiden för handläggning av en ansökan ligger på ungefär samma nivå som vid årets början. Målet är att väntetiden ska minska och väntetiden har minskat jämfört med tertiäl 1. Nämnden arbetar för att minska väntetiden genom att lära upp nya inspektörer, följa utvecklingen och öka tydligheten i informationen i handlägningsprocessen.

Åtgärd: Enskilt vatten och avlopp: Inom myndighetsuppdraget, tillsyn av små avloppsanläggningar.

Status
Påbörjad

I Uppsala kommun finns det cirka 12 000 stycken enskilda avlopp. Tillsyn behövs för att bristfälliga enskilda avlopp ska åtgärdas, men också för att kontrollera små och mellanstora reningsverk som är beroende av service och kontroll. Totalt genomförs tillsyn av ca 500 avlopp per år. Tillsynen minskades tillfälligt under våren för att möta behovet av att handlägga det ökade antalet tillståndsansökningar.

Genom den omfattande tillsynen bidrar nämnden till att uppnå miljömålen ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet och giftfri miljö. Arbetet bidrar även till kommunens vattenprogram.

Åtgärd: Miljöskydd: Bidra till kommungemensamt vattenarbete.

Status
Påbörjad

Nämnden bidrar till kommunens vattenprogram genom att delta i framtagandet av lokala åtgärdsprogram för olika avrinningsområden (LÅP) och bidra med sin kompetens och kunskap i vattenrelaterade frågor. Arbetet pågår enligt plan.

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn miljöfarliga verksamheter.

Status
Försenad

Nämnden har utfört tillsyn på miljöfarliga verksamheter med fokus på tillsynsobjekt med störst risker för människors hälsa och miljön. Nämnden bidrar genom sin tillsyn bland annat till kommunens Vattenprogram, Energiprogram samt Miljö- och klimatprogram.

Arbetet är dock försenat. Mindre tillsyn än planerat har genomförts på grund många inkommande ärenden och svårigheter med att rekrytera miljöinspektörer.

En del av den planerade tillsynen flyttas till 2023.

Nämndmål: Vi har giftfria och slutna kretslopp.

Status
Försenad

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn miljöfarliga verksamheter.

Status
Försenad

Nämnden har utfört tillsyn på miljöfarliga verksamheter med fokus på tillsynsobjekt med störst risker för människors hälsa och miljön. Nämnden bidrar genom sin tillsyn

bland annat till kommunens Vattenprogram, Energiprogram samt Miljö- och klimatprogram.

Arbetet är dock försenat. Mindre tillsyn än planerat har genomförts på grund många inkommande ärenden och svårigheter med att rekrytera miljöinspektörer.

En del av den planerade tillsynen flyttas till 2023.

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn högfluorerade ämnen (PFAS).

Status
Påbörjad

Nämnden har under året fortsatt med omvärldsbevakning inom området, deltagit i konferenser och nätverksmöten kring PFAS och även på konferenser hos SKR, Sveriges miljökommuner och myndighetsnätverket för PFAS berättat om nämndens arbete med tillsyn av PFAS-föreningar.

Åtgärd: Miljöskydd: Tillsyn förorenade områden.

Status
Försenad

Nämnden bidrar genom sin tillsyn bland annat till kommunens Vattenprogram.

Åtgärden är försenad. Mindre tillsyn än planerat har genomförts på grund många inkommande ärenden och svårigheter med att rekrytera miljöinspektörer.

En detaljerad plan för årets tillsyn är framtagen och tillsynen är påbörjad.

Åtgärd: Bidra till en hållbar avfallshantering.

Status
Påbörjad

Nämnden har deltagit i arbetet med framtagandet av en ny avfallsplan. Inför beredningskonferensen för avfallsplanen presenterade förvaltningen vilka åtgärder som nämnden föreslås ansvara för. Kommunfullmäktige förväntas fatta beslut om avfallsplanen i september 2022.

Nämnden hanterade ett flertal avfallsärenden under året. Dessutom bedriver nämnden tillsyn på bostäder och verksamheter där bland annat hantering av farligt avfall kontrolleras. Genom tillsynen bidrar nämnden till en hållbar avfallshantering. Nämnden bidrar genom sitt arbete som tillsynsmyndighet till kommunens avfallsplan.

Uppdrag 9: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om en fossilfri välfärdskommun 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Miljöskydd: Inom myndighetsuppdraget tillsyn miljöfarliga verksamheter med fokus på minskad klimatpåverkan.

Status
Försenad

Nämnden bidrar genom sin tillsyn bland annat till kommunens Energiprogram samt Miljö- och klimatprogram.

Åtgärden är försenad. Mindre tillsyn än planerat har genomförts på grund många inkommande ärenden och svårigheter att rekrytera miljöinspektörer.

En detaljerad plan för årets tillsyn är framtagen och tillsynen är påbörjad.

Åtgärd: Verka för fossilfria resor i tjänsten

Status
Påbörjad

Genom pandemin har digitalt deltagande i kurser och möten ökat markant och antalet tjänsteresor har därmed minskat. En informationsinsats till förvaltningens personal om kommunens resepolicy kommer att hållas i september. De fordon som nyttjas för resor i tjänsten drivs med el, HVO och biogas.

Åtgärd: Öka andelen fossilfria bränslen inom miljöförvaltningen

Status
Påbörjad

Sedan flytten till Stadshuset hanterar förvaltningen enbart KLM:s bilar samt en bil som används vid tillsyn av enskilda avlopp. KLM:s bilar har tankats med 100% fossilfria drivmedel. Bilen för tillsyn av enskilda avlopp tankas huvudsakligen med biogas. Detta fordon kommer att ersättas med en el-bil under år 2023. Nämnden följer upp användningen av fossilfria bränslen i sina tjänstefordon och genomför löpande informationsinsatser för att öka medvetenheten kring användandet av fossilfria bränslen. På så sätt bidrar nämnden till kommunens energiprogram, åtgärdsprogram för bättre luftkvalitet samt miljö- och klimatprogram.

Åtgärd: Fortsätta fasa ut fossila plastprodukter för att uppnå en halvering i klimatpåverkan från plast 2023 jämfört med inventeringen som gjordes 2020.

Status
Påbörjad

Inköp hanteras numera av Internservice i Stadshuset.

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Bedömning
Helt uppfyllt

Nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande tillsyn hygieniska m.fl. anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter

Status
Påbörjad

Nämnden genomförde tillsyn på strandbad, bassängbad och så kallade hygieniska verksamheter med risk för blodsmitta (t.ex. tatuering, fotvård, piercing mm) och annan smitta enligt plan.

Inom strandbad genomförde nämnden tillsyn, granskade analysrapporter och fortsatte att arbeta med att vidareutveckla samarbetet inom kommunen. Utöver det hanterades händelser som innebär en hälsorisk för badande, bland annat ett flertal algblomningar och oväntade händelser (bräddning vid reningsverk).

I tillsynen av bassängbad har nämnden bland annat följt upp händelser med bristande vattenkvalitet på grund av förhöjda halter av desinfektionsbiprodukten trihalometan (THM) som är klassat som möjligen cancerframkallande. THM kan bildas vid en reaktion mellan desinfektionsmedlet klor och oönskade föroreningar i vattnet. Efter nämndens tillsyn har verksamheten vidtagit åtgärder för att sänka THM-halterna.

Nämnden genomförde förebyggande tillsyn på verksamheter som medför risk för blodsmitta (tatuering, piercing m.m.) samt solarier. Med anledning av en lagändring har nämnden fått in fler anmälningar av hygieniska verksamheter och hanterat skärpta regler för tatuering/färger.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till att förebygga och åtgärda hälsorisker.

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn icke anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter

Status
Påbörjad

Nämnden genomförde tillsyn på gym och idrottsanläggningar enligt plan. Det innebär att 37 anläggningar besöktes.

Nämnden riktar särskild uppmärksamhet mot tillsyn av idrottshallar med avseende på legionella, med anledning av att idrottshallar har ett stort antal duschar och där brister i rutiner för att förebygga legionellatillväxt upptäckts i tidigare tillsyn. Största smittkällan för legionella är generellt duschar och risk för smitta är högre vid gynnsamma temperaturer, stillastående vatten och vid riskinstallationer som till exempel långa blandvattenledningar.

Nämnden har handlagt inkommande klagomål på inomhusmiljö i fastigheter och bostäder. Nämnden genomförde även förebyggande tillsyn på fastigheter, bostäder och tillfälliga boenden för att förebygga risk för olägenheter som leder till klagomål. Nämnden bidrar på det sätt till mer jämlika förutsättningar i boendemiljöerna.

Nämnden genomförde även tillsyn på tillfälliga boenden med fokus på campingar. Om behov uppstår av ökat flyktingmottagande på grund av kriget i Ukraina kan förvaltningen med kort varsel genomföra hälsoskyddstillsyn på tillfälliga boenden.

Nämnden genomförde nio aktiva förebyggande ljudmätningar. Förvaltningen hanterar dessutom frågan om höga ljudnivåer i klagomål.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till att förebygga och åtgärda hälsorisker.

Åtgärd: Hälsoskydd: Projekt för minskad skadlig påverkan från radon i inomhusmiljön i flerbostadshus.

Status
Påbörjad

Nämnden genomför tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus. Tillsynen kommer att pågå i flera år framåt där 1 200 flerbostadshus ska granskas. Ett resultat är att fastighetsägare har börjat mäta radongashalter i sina byggnader sedan tillsynsprojektet startades.

Nämnden arbetar för att nå målet för årets tillsyn men ser att det är en utmaning och att det krävs ett intensivt arbete i projektet under hösten.

Genom tillsyn av radonmätningar i flerbostadshus bidrar nämnden till att minska risken för att människor utsätts för höga radongashalter i sina bostäder och bidrar till att åstadkomma likvärdiga förutsättningar i boendemiljöer med avseende till strålmiljön.

Åtgärd: Hälsoskydd: Beredskap för smittspårning av objektburen smitta.

Status
Påbörjad

Nämnden arbetar för att upprätthålla en god beredskap för smittspårning, både gällande material, resurser och kompetens. Under året har fler inspektörer utbildats i handläggning av smittspårningsärenden och kunskapshöjande åtgärder har genomförts.

Under perioden har nämnden hanterat flera smittspårningar, bland annat en utbrottsutredning, och mycket arbete har lagts ner att hitta och undanröja smittkällan i olika ärenden.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, genomföra årsplanen för planerad livsmedelskontroll

Status
Påbörjad

Livsmedelskontrollen bidrar till säkra livsmedel och sund konkurrens i Uppsala kommun. Arbete pågår med att genomföra kontrollplanen, samt ta fram en ny kontrollplan för 2023. Arbetet genomförs enligt plan.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Bidra till provtagning inom ramen för den svenska veterinära antibiotikaresistenskontrollen.

Status
Påbörjad

Nämnden bidrar till Sveriges övervakning av antibiotikaresistens i djur och livsmedel genom att ta ut prover på kyckling och kalkonkött från butiker i Uppsala.

Livsmedelskontrollen Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla livsmedelskontrollen så den blir mer verkningsfull.

Status
Påbörjad

Nämnden arbetar med att skapa samsyn bland inspektörerna och implementera Livsmedelsverkets arbetssätt för att bibehålla kontrollen verkningsfull, rättssäker och riskbaserad. Förvaltningen har en representant i den nationella arbetsgruppen för kosttillskott, vilken leds av Livsmedelsverket för att göra Sveriges och Uppsalas kosttillskottskontroll bättre och mer effektiv.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Utveckla dricksvattenkontrollen

Status
Påbörjad

Uppsala är den kommun i landet med absolut flest antal vattenverk. Både för vår egen skull och för att stötta andra kommuner driver nämnden ett omfattande arbete för att utveckla dricksvattenkontrollen. Nämnden deltar i den nationella dricksvattenkontrollgruppen som leds av Livsmedelsverket för att göra Sveriges och Uppsalas dricksvattenkontroll bättre och mer effektiv. Arbetsgruppen används som bollplank vid livsmedelsverkets arbete med framtagande av nya nationella dricksvattenföreskrifter. Nämnden deltar även i samarbeten med andra kommuner och bistår även andra kommuner med material och stöd.

Åtgärd: Livsmedelskontroll: Information och rådgivning till de nya livsmedelsföretag som får tillsyn under första verksamhetsåret

Status
Påbörjad

Förvaltningen arbetar aktivt med att ge extra information och stöd till nya livsmedelsföretag så att de känner till vilka regelverk de behöver följa och vilket stöd de kan få av förvaltningen. Arbetet genomförs enligt plan.

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull alkoholserving

Status
Påbörjad

Nämnden verkar för en ansvarsfull alkoholserving genom tillståndsprövning, yttre och inre tillsyn samt genom kunskapsstöd till krögare och serveringspersonal. Arbetet går i enlighet med tillsynsplanen.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens drogpolitiska program.

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för en ansvarsfull tobaksförsäljning.

Status
Påbörjad

Genom tillståndsprövning, yttre tillsyn och ett kontrollköpsprojekt har nämnden verkat för en ansvarsfull tobaksförsäljning. Den yttre tillsynen är påbörjad medan den inre tillsynen kommer att påbörjas under senare kvartalet. Arbetet går enligt plan och prognosen är att nämnden kommer bli färdig med sitt uppdrag under året.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens drogpolitiska program.

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verka för ansvarfull försäljning av receptfria läkemedel, e-cigarettor och folköl.

Status
Påbörjad

Genom bland annat yttre tillsyn verkar nämnden för en ansvarsfull försäljning. Den yttre tillsynen bedrivs genom besök på försäljningsstället. Arbetet går enligt plan och prognosen är att nämnden kommer bli färdig med sitt bidrag till uppdraget under året.

Nämnden bidrar genom sitt arbete till kommunens drogpolitiska program.

Åtgärd: Tillståndsenheten: Verkar för en sund och säker spelmarknad

Status
Påbörjad

Under perioden har inga ansökningar om registrering av lotteri inkommit. Enheten bistår med rådgivning och kunskapsstöd vid förfrågningar samt genomför lotteridragningar i samarbete med lotterikontrollanter. Arbetet går enligt plan och prognosen är att nämnden kommer bli färdig med sitt bidrag till nämndmålet under året.

Åtgärd: Tillståndsenheten: verka för en ansvarsfull försäljning av tobaksfria nikotinprodukter

Status
Påbörjad

Den 1 augusti infördes lagen om tobaksfria nikotinprodukter vilket bland annat innebär anmälningsplikt för detaljhandel som vill saluföra dessa produkter. Nämnden har arbetat aktivt med information till handlarna. Genom yttre tillsyn kommer nämnden verka för en ansvarsfull försäljning.

Åtgärd: Verka för minskad spridning av covid-19.

Status
Klar

Nämnden har arbetat aktivt med rådgivning, information och tillsyn för att motverka spridning av covid-19. Under året har nämnden genomfört 56 tillsynsbesök och tagit emot 7 klagomål kopplade till trängsel. Sedan pandemins början har nämnden utfört 1711 tillsynsbesök och tagit emot 629 klagomål. Nämnden har medverkat vid digitala träffar med såväl näringsliv som studentkårer och nationer. Nämnden har samverkat med andra myndigheter såsom polis och länsstyrelse. Arbetet är nu slutfört i och med hävda restriktioner. Lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen upphävdes 2022-04-01.

Uppdrag 11: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända och skapa förutsättningar för fler människor att försörja sig genom utbildning, arbete eller entreprenörskap.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Fortsätta att erbjuda provanställningar/anställningar genom olika typer av arbetsmarknadsåtgärder.

Status
Klar

Nämnden erbjuder fortlöpande provanställningar/anställningar genom olika typer av arbetsmarknadsåtgärder.

Uppdrag 12: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera psykisk ohälsa.

Status
Påbörjad

Nämnden omhändertar uppdraget genom att som arbetsgivare verka för en god psykosocial arbetsmiljö. Nämnden ser att det är ett flerårigt arbete. Olika typer av underlag för att mäta och följa upp medarbetarnas arbetssituation mer kontinuerligt har tagits fram och används av förvaltningen. Fler underlag kan tas fram under året om det behövs.

Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Bedömning
Helt uppfyllt

Nämndmål: Vi har ett hållbart samhällsbyggande i Uppsala kommun

Status
Påbörjad

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Inom myndighetsuppdraget, lantmåteriförrättningar

Status
Påbörjad

Lantmåteriförrättningar utförs enligt plan.

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Svara på bygglovsremisser

Status
Påbörjad

Lantmåterimyndigheten svarade på samtliga inkomna remisser.

Åtgärd: Kommunala lantmäterimyndigheten: Fortsätta och förbättra samarbetet med stadsbyggnadsförvaltningen

Status
Påbörjad

Arbetet sker löpande när behov uppstår.

Uppdrag 14: Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Förbättra möjligheten till anställning för personer med funktionsnedsättning på miljöförvaltningen.

Status
Påbörjad

Nämnden arbetar kontinuerligt med att skapa goda förutsättningar för att ta in medarbetare med funktionsvariationer.

Inriktningsmål 6: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

Bedömning
Delvis uppfyllt

Nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun

Status
Försenad

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn förskolor, skolor och fritidshem.

Status
Försenad

Nämnden genomför tillsyn enligt miljöbalken på förskolor, skolor och fritidshem. Målet med tillsynen är att alla förskolor, skolor och fritidshem ska ha en god miljö för barn. I tillsynen kontrollerar nämnden att miljöbalken och dess följdbestämmelser efterlevs och att verksamheterna har en fungerande egenkontroll.

Nämnden ser att samarbetet mellan alla kommunens parter kring inomhusmiljö och fastighetsfrågor behöver fortsätta utvecklas så att brister åtgärdas. Förvaltningen deltar i ett kommungemensamt samverkansarbete för att utveckla samarbetet och bidra till hälsosamma inomhusmiljöer för alla barn i skola och förskola.

Flera verksamheter har haft problem med höga temperaturer i sina lokaler under sommarhalvåret vilket påverkar barnens miljö i skola och förskola negativt. Eftersom värmeböljorna förutspås öka behöver ökad hänsyn tas till ett förändrat klimat vid underhåll och nybyggnationer av skolor, förskolor och fritidshem.

Personalomsättning i arbetsgruppen under året har medfört att tillsynen kom igång senare än planerat vilket medför att nämnden inte når helårsmålet för tillsynen på förskolor och skolor. Tillsynen på fritidsklubbar genomförs enligt plan.

Genom tillsyn på skolor, förskolor och fritidshem bidrar nämnden till att kontrollera att verksamhetsutövaren tar sitt ansvar för bland annat inomhusmiljön i lokalerna, så att barnens hälsa inte påverkas negativt.

Åtgärd: Hälsoskydd: Stödja tobakspreventivt arbete i skolan.

Status
Påbörjad

Nämnden bedriver tillsyn på skolornas tobakspreventiva arbete som en del av tillsynen på skolor och fritidshem. Förvaltningen deltar i kommunens tobakspreventiva arbete genom nätverksträffar.

Arbete pågår med att Åtgärd: Livsmedelskontroll: Inom myndighetsuppdraget, genomföra plan för livsmedelskontroll på skola och förskola.

Status
Påbörjad

Arbete pågår med att utföra kontroll av livsmedelshantering på skola och förskola. Små barn utgör en känslig konsumentgrupp och nämndens arbete bidrar till att säkerställa att barnen får en säker mat, vilket skapar goda förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Arbetet pågår enligt plan.

Inriktningsmål 7: Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet

Bedömning
Helt uppfyllt

Nämndmål: Vi har en god och jämlik hälsa i Uppsala kommun

Status
Påbörjad

Åtgärd: Hälsoskydd: Inom myndighetsuppdraget, förebyggande hälsoskyddstillsyn vård- och omsorgslokaler

Status
Påbörjad

Nämnden genomför förebyggande tillsyn på vård- och omsorgslokaler enligt plan. Genom tillsyn på vård- och omsorgslokaler bidrar nämnden till en jämlik hälsa. Genom sitt arbete som tillsynsmyndighet bidrar nämnden till kommunens program för äldrevänlig kommun.

Nämndmål: Nämndens verksamhet utvecklas i dialog med de vi möter i tillsyn, kontroller och förrättningar.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Utforma grundläggande analog och digital samhällsservice och tjänster enligt principer för universell utformning så att de ska kunna användas av alla i största möjliga utsträckning utan behov av anpassning eller specialutformning.

Status
Påbörjad

Nämndens arbete fortlöper enligt plan. Perioden har främst inneburit förankringsarbete och förarbeten för att komma vidare med införandet av fler e-tjänster.

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Bedömning
Helt uppfyllt

Nämndmål: Nämndens verksamhet utvecklas i dialog med de vi möter i tillsyn, kontroller och förrättningar.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Nämnden ska ligga i framkant genom tillitsskapande dialog och kommunikation. All kommunikation ska vara tillgänglig, begriplig och användbar för alla. Vårt bemötande utgår från respekt för alla människors lika värde.

Status
Påbörjad

Nämnden arbetade för tillitsskapande dialog och kommunikation genom att ta fram och besluta en förvaltningsgemensam kommunikationsplattform. Kommunikationsplattformen är en gemensam ledstjärna för hur vi arbetar med kommunikation. Den stödjer även förvaltningen i prioritering av kommunikationsarbetet. Innan den beslutades hölls en workshop med medarbetare för att få input och diskussion som sedan gjorde plattformen än mer relevant för förvaltningen. Nästa steg är att implementera plattformen för hela förvaltningen, vilket kommer att ske under tertial 3.

Åtgärd: Synliggöra nyttan med nämndens miljö- och hälsoskyddsarbete.

Status
Påbörjad

Nämnde genomförde flera informationsinsatser i början av sommaren, bland annat om strandskydd respektive algblomning. Förvaltningen hade flera uttalanden i media under tertial 2 och trycket från media har varit högt. Frågorna gällde bland annat brand vid Returpappercentralen, algblomning, nedtagning av basketkorgar och livsmedelsinspektioner.

Nämnden planerar för att vara proaktiva och kommunicera planerat i media. Identifiering av proaktiva nyhetsuppslag pågår.

Åtgärd: Förvaltningen arbetar för att modernisera sina digitala ärendehanteringssystem.

Status
Påbörjad

Nämndens arbete med att modernisera sina digitala ärendehanteringssystem och arbetssätt har genomförts enligt plan under året, bland annat genom implementera

flera e-tjänster kopplade till verksamhetssystemet Ecos. I början av hösten planeras nästa e-tjänst implementeras, därefter är årets leveranser klara inom det området.

Åtgärd: Fortsätta utvecklingen av digitala lösningar inom nämndens verksamheter.

Status
Påbörjad

Nämnden implementerade under tertial 1 e-arkiv för ärenden i Ecos1. Under tertial 2 har arbete med framtagande av kartor kopplade till verksamhetssystemet Ecos pågått och några har publicerats. Utöver det har nya behov identifierats och skickats till GIS-objektet som löpande levererar nya resultat.

KLM genomför rättningar i registerkartan enligt plan.

Åtgärd: Nämnden ska ge en rådgivande, rättssäker och effektiv företagservice med ett gott bemötande. Information och kommunikation ska ske utifrån företagarnas och invånarnas behov och med en helhetssyn.

Status
Påbörjad

Nämnden har erbjudit samtlig personal individuella coachingsamtal om muntlig och skriftlig kommunikation för att synliggöra vikten av att kommunikation sker med mottagaren i fokus.

Flera av nämndens sidor på uppsala.se har uppdaterats och utvecklats för att bli tydligare för mottagaren. Besluts- och e-postmallar har omarbetats.

Samtliga avdelningar vid förvaltningen genomför årligen nöjd-kund-index-mätning (NKI).

Uppdrag 28: Utarbeta en systematik för att skapa likvärdiga möjligheter för invånarna att vara delaktiga i utvecklingen av Uppsala.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Nämnden säkerställer att medarbetare och chefer har kompetens för att driva antidiskrimineringsarbetet framåt.

Status
Påbörjad

Ett uppdrag ligger på HR att ta fram ett koncept för utbildning kommuncentralt. I september kommer HR att genomgå en utbildning som sedan ska ut till cheferna.

Inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Bedömning
Helt uppfyllt

Kommungemensamt HR-nämndmål: Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv

Status
Påbörjad

Åtgärd: Säkra kvaliteten i förvaltningens arbetsmiljöarbete.

Status
Påbörjad

Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp i förvaltningen med återkommande personalrapporter som skickas ut till cheferna med jämna mellanrum under året. För att mäta och följa upp medarbetarnas mående och arbetssituation har olika underlag tagits fram. Avdelningarna och förvaltningen i sin helhet arbetar med att ta fram handlingsplaner utifrån resultatet i medarbetarundersökningen. En utbildning i tunga lyft har påbörjats och beräknas pågå under hösten. Enhetsledaruppdragen inom enheten för livsmedelskontroll följs upp i slutet av året.

Kommungemensamt HR-nämndmål: Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling och medledarskap.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Utveckla ledarskap

Status
Påbörjad

Chef- och ledarskapet utvecklas i förvaltningen genom att prova på olika arbetssätt med fokus att leda på distans och att arbeta aktivitetsbaserat i nya stadshuset. Samtliga chefer vid förvaltningen har tagit fram personliga utvecklingsplaner och ledningsgruppen fortsätter att arbeta med ledningsgruppsarbete. Ledarutveckling i form av metoden Lead forward erbjuds fortlöpande.

Åtgärd: Utveckla medarbetarskap

Status
Påbörjad

Samtliga medarbetare vid förvaltningen ska ha personliga utvecklingsplaner och arbetet med att ta fram dessa har påbörjats i olika grad vid avdelningarna.

Nämndmål: Säkra kompetensförsörjningen genom att genomföra åtgärder för att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning

Status
Påbörjad

Arbetet med att ta fram en ny kompetensförsörjningsplan har påbörjats. Kommunala lantmäterimyndigheten deltar i introduktion för nya studenter på lantmäteriprogrammet vid Uppsala universitet. Förvaltningen erbjuder praktikplats för studenter vid miljö- och hälsoskyddsutbildningen vid Stockholms universitet. Nämnden arbetar proaktivt för att synliggöra nyttan med nämndens miljö- och hälsoskyddsarbete i media.

Åtgärd: Ge möjlighet för anställda och arbetssökande 60+ till flexibla anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter.

Status
Påbörjad

Nämnden arbetar fortlöpande med att ge möjlighet för anställda och arbetssökande 60+ till flexibla anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter.

Uppdrag 30: Stärka arbetet med hälsofrämjande arbetssätt och hållbar arbetsmiljö.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Säkra kvaliteten i förvaltningens arbetsmiljöarbete i ett digitalt arbetsliv

Status
Påbörjad

Nämnden har tagit fram enkla metoder för att följa upp medarbetarnas arbetssituation mer kontinuerligt under året. Arbetet med att leda på distans, hybridmöten och att arbeta aktivitetsbaserat i stadshuset fortskrider.

Tillkommande uppdrag: KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en översyn av chefers organisatoriska förutsättningar.

Status
Påbörjad

Åtgärd: Göra en översyn av chefers organisatoriska förutsättningar

Status
Påbörjad

Nämnden påbörjade en översyn av chefernas organisatoriska förutsättningar under 2021 vilken ledde fram till en organisationsförändring som innebär att ingen avdelning har fler än 30 medarbetare. Under våren 2022 genomfördes möten kring chefernas arbetssituation och förutsättningar att leda arbetet på ett effektivt sätt. Samtal med cheferna kommer att fortsätta under hösten.

Tillkommande uppdrag: KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en analys av nuläge och önskat läge gällande antal medarbetare per chef och ta fram en plan för implementering och ekonomiska konsekvenser av implementeringen.

Status
Klar

Åtgärd: Göra en analys av nuläge och önskat antal läge gällande antal medarbetare per chef och ta fram en plan för implementering och ekonomiska konsekvenser av implementeringen

Status
Klar

Nämnden påbörjade en översyn av chefernas organisatoriska förutsättningar under 2021 vilken ledde fram till en organisationsförändring som innebär att ingen avdelning har fler än 30 medarbetare.

Nämnd
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:
2022-09-21

Nämndbehandlas:
2022-10-19

Handläggare:
Mazen Sliwa

Version: 1

Delårsbokslut augusti 2022

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDS- NÄMNDEN	Kommunbidrag	Resultat per augusti		
		Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2022	202201-202208	202101-202108	202208
Politisk verksamhet (1)	1,2	-0,2	-0,2	-0,4
Infrastruktur, skydd m.m (2)	29,2	4,3	7,7	0,3
Fritid, övrigt (32)	0,1	0,1	0,0	0,1
Nämnden totalt	30,5	4,1	7,5	0,0

	KF-budget	Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
	2022	202201-202208	202101-202108	202208
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0

	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
Prognososäkerhet	0,5	0,5	-0,5	0,5

Nämndens analys - sammanfattning

Nämnden redovisar ett överskott för perioden januari till och med augusti om cirka 4,1 miljoner kronor, vilket är 3,1 miljoner kronor lägre än budgetperioden. Merparten av avvikelserna avser ouppbokad alkoholintäkt för räkenskapsåret 2022, som kommer att regleras i bokslutet för 2022. Vidare noteras även en kombination av lägre intäkter för bland annat timavgiftsfinansierad tillsyn och kontroll, VA-tillstånd samt förrättningsavgifter.

Resultatet visar även lägre kostnader jämfört med budgetperioden för personal och arbetsplatskostnader om cirka 2,3 miljoner kronor. Resultatet är för övrigt enligt plan och intäkterna består av fakturerade årsavgifter för livsmedelskontroll och tillsyn utifrån miljöbalken.

Investeringar

Inga investeringar under 2022.

Risker och osäkerhet

Nämnden har inte erhållit den bemanningsnivå som har budgeterats för, vilket innebär totalt lägre intäkter och även lägre personalkostnader. Detta ger i sin tur upphov till att planerad tillsyn och kontroll behöver skjutas fram till kommande år (tillsyns- och kontrollskuld uppstår).

Detta sammantaget innebär en risk för försämring av prognosen för helårsresultatet med uppåt 0,5 miljoner kronor. Den möjliga förbättringen bedöms uppgå till 0,5 miljoner kronor.

Särskilda frågor augusti 2022 om program för krisberedskap

Har nämnden/bolagsstyrelsen uppdaterat/reviderat egen krisledningsplan för verksamheten utifrån hanteringen av Corona-pandemin? (Ja/Nej). Om ja, beskriv kortfattat hur/vad som uppdaterats och reviderats. Om nej, motivera.

Svar: Ja.

Kommentar: Förvaltningens bemanningslista för allvarlig störning har utökats efter insikten att många kan bli sjuka samtidigt.

Har förvaltningen/bolaget övat egen krisledningsplan? (Ja/Nej) Om ja, beskriv kortfattat övningens omfattning och syfte.

Svar: Ja

Kommentar: Ja, vid flera tillfällen. I april 2022 deltog förvaltningen i nödvattenövning "Irma". Under hösten 2022 kommer en seminarieövning enligt MSB:s koncept "Öva Enkelt" att genomföras för personer som finns med på förvaltningens bemanningslista för allvarlig störning. Även tidigare har övningar genomförts.

I samband med brand vid Returpappercentralen i maj 2022 tillämpade förvaltningen arbetssätt som finns i krisledningsplanen trots att händelsen inte betraktades som en allvarlig störning.

Under våren 2022 medverkade förvaltningen som sakkunnig för att utreda utbrottet av Cryptosporidier på Jällaskolan. Även om händelsen inte betraktades som en allvarlig störning använde förvaltningen verktyg ur krisledningsplanen.

Har förvaltningen/bolaget genomfört andra övningar inom området krisberedskap, till exempel stabsövningar, larmövningar, övning/test av kontinuitetshantering, informationsdelning och lägesbild? (Ja/Nej) Om ja, beskriv kortfattat övningens omfattning och syfte.

Svar: Ja

Kommentar: Förvaltningen har dygnet runt beredskap för att hantera olyckor och störningar i mindre skala. Det innebär en kontinuerlig övning av arbetssätt vid kriser.

Beskriv hur förvaltningen/bolaget planerar för utbildning och övningar inom området krisberedskap.

Förvaltningen har tagit fram en utbildnings- och övningsplan för år 2022. Under våren år 2022 har förvaltningens alla avdelningar informerats om krisberedskap och förvaltningens ledningsplan för allvarlig störning. Under hösten kommer övning "Öva Enkelt" genomföras för att öva de personer som finns med på förvaltningens bemanningslista för allvarlig störning.

Har nämnden/bolaget påbörjat kontinuitetshantering inom egen nämnds/bolags samhällsviktiga verksamheter? (Ja/Nej) Om nej, motivera.

Svar: Ja

Kommentar: Under 2022 har förvaltningen tagit fram en ny risk- och sårbarhetsanalys under ledning av enheten för krisberedskap. Denna ligger till grund för förvaltningens arbete med kontinuitetshantering.

På vilket sätt har nämndens/bolagets verksamheter planerat för att hantera effekter av klimatförändringar? Skyfallsliknande regn, översvämningar, stormvindar, torka eller värmeböljor är ofta det som utmärker extremväder.

Nämnden samarbetar med bland annat Uppsala Vatten och Avfall AB i arbetet med kommunens skyfallsplan för att förhindra ansamlingar av vatten vid extremväder. Nämnden arbetar förebyggande genom att öka medvetenheten hos verksamhetsutövare om vikten av beredskap för att hantera till exempel skyfall och översvämningar. Även inom ramen för provningar efterfrågar nämnden beredskap för extremväder.

Nämnden yttrar sig i planremisser gällande:

- anpassningar i stadsbyggandet för ett varmare klimat med mer nederbörd och värmeböljor
- hållbar planering av staden ur klimatsynpunkt (minskade transporter och gröna områden i staden)
- att planer möjliggör för gröna lösningar gällande till exempel dagvattenhantering och energi.

Inom ramen för hälsoskyddstillsynen följer nämnden upp att:

- verksamheter så som till exempel äldreboende har beredskap för att hantera värmeböljor
- fastighetsägare följer upp vilka energibesparande åtgärder man vidtagit och att energideklaration med förslag på sparåtgärder tagits fram.

Avseende klimatanpassning: Hur följer nämnden/bolaget upp genomförandet av planerade åtgärder? Inkluderas de i ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning eller hanteras de på något annat sätt?

I ordinarie verksamhetsplanering finns inkluderat att delta i arbetet med kommunens skyfallsplan, att bedriva tillsyn och hantera provningsärenden samt att yttra sig i planremisser.

Avseende klimatanpassning: Finns det delar av nämndens/bolagets verksamhet som har särskilda utmaningar eller är svårare att anpassa? Om ja, vilka verksamheter?

Svar: Ja

Kommentar: Vår bedömning är att nämndens verksamhet har normalstora utmaningar, som är typiska för stora delar av kommunens verksamhet. Det som utmärker nämnden är behov av möjlighet till fältoperativ verksamhet och tillgång till underlag i form av bland annat kartor och tidigare dokumentation av verksamheter. Tillgång till fungerande provtagningsutrustning och kylförvaring krävs också. I ett akut läge kan delar av verksamheten prioriteras ned men andra viktiga samhällsfunktioner som t.ex. dricksvattenverk är det extra viktigt att nämnden kan komma ut till. Nämnden behöver också bedöma risker som uppstår exempelvis vid bräddningar i avloppssystem.

För att bedriva nämndens verksamhet behövs alltså teknisk infrastruktur som el och IT, personal, data, fordon och provtagningsutrustning. Extremväder medför ofta händelser som innebär risk för människors hälsa och miljö, varför det är angeläget att verksamheten fungerar även då.

Vad gäller mer långsiktiga förändringar så behöver nämnden kunna möta kunderna trots förändringar i deras verksamheter. Förutsättningarna för hur tillsyn, kontroll och förrättningar genomförs kan påverkas.

Avseende klimatanpassning: Ser ni behov av stöd i arbetet med att hantera effekter av klimatförändringar? Om ja, önskar ni stöd utifrån ett krisberedskapsperspektiv eller ett kunskaps/hållbarhetsperspektiv?

Svar: Ja

Kommentar: Nämnden har goda kunskaper om konsekvenser av klimatförändringar. Nämnden ser att verksamheten är beroende av andra delar inom kommunen vad gäller teknisk infrastruktur och lokaler.

Nämndens verksamhet är till stor del av administrativ karaktär men består också av fältoperativ verksamhet. För genomförandet behövs tillgång till teknisk infrastruktur som el och IT, personal, data, fordon och provtagningsutrustning.

Nämndens personal har arbetsplatser och materiel i Stadshuset och på Sågargatan. För att verksamhetens ska kunna bedrivas krävs därför att Stadshuset och Sågargatan fungerar tillfredsställande även vid extremväder.

Ger program för krisberedskap relevant styrning för nämndens/bolagets utveckling inom krisberedskap och förmåga att upprätthålla egen verksamhet vid kriser? Beskriv och motivera ert svar.

Svar: Ja

Kommentar: Nämnden anser att det är viktigt styrdokument i och med att det ger en riktning för hur nämnden ska arbeta med krisberedskap. Nämnden värdesätter kommunledningskontorets stöd och samordning av verksamheternas arbete kring krisberedskap, övningar, kontinuitetshandling, planering av civilt försvar, säkerhetsskydd och säkerhetsfrågor i stort. Det ger också en likriktning i arbetet mellan olika verksamheter, att samma språk används samt att kontakter mellan olika verksamheter byggs upp och upprätthålls.

Beskriv hur nämndens/bolagets verksamhet har tagit omhand erfarenheter och lärdomar ifrån egen hantering av Corona-pandemin och hur detta implementeras i den egna planeringen för krisberedskap.

Nämnden aktiverade inte sin krisledningsplan men arbetade efter vissa delar av planen. Efter sommaren 2020 blev nämndens uppgifter gällande Corona en del av den ordinarie verksamheten och regelbundna möten med länsstyrelsen. Nämnden har på grund av pandemin utvecklat arbetssätt för digital tillsyn som numera används som komplement till den ordinarie tillsynen. Förvaltningen har utökat sin bemanningslista för allvarlig störning efter insikten att många kan bli sjuka samtidigt.

Särskilda frågor augusti 2022 om Handlingsplan för Gottsunda- området 2021-2030

Hur har nämnden/bolagsstyrelsen bidragit till förflyttning enligt målen i Handlingsplan för Gottsundaområdet 2021-2030?

Nämnden är tillsynsmyndighet och bidrar därmed till upprätthållande av rättssamhället och legalitet hos lagstiftning, i Gottsunda såväl som i övriga Uppsala.

Nämndens grunduppdrag har en positiv påverkan på flera prioriterade teman i handlingsplan för Gottsundaområdet:

Trygghet

Upplagd och faktisk trygghet påverkas bland annat av bruk av alkohol och tobak. Bruk av alkohol och tobak har en rad negativa följder både för enskilda individer och samhället i stort. I egenskap av tillsyns- och tillståndsmyndighet enligt bland annat alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter arbetar nämnden för att brukets skadliga följder ska begränsas. Nämndens uppgift är att pröva ansökningar om serveringstillstånd samt att utöva tillsyn över servering och försäljning av alkohol, tobak, e-cigarett, receptfria läkemedel och lotter. Detta arbete påverkar även barn och ungas uppväxtvillkor positivt.

Nämnden har också en riktad satsning mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan. Vid tillsyn kontrollerar nämnden ordinarie lagstiftning och rapporterar övrigt som uppmärksammas till rätt myndighet. Genom minskat utrymme för illegal verksamhet minskar de ekonomiska resurserna hos kriminella aktörer, vilket i förlängningen leder till ökad trygghet.

Barn och ungas uppväxtvillkor

En hälsosam inomhusmiljö och säker mat påverkar positivt barns förmåga att ta till sig utbildning. Nämnden verkar inom myndighetsuppdraget för att miljön som barn vistas i under sin utbildning inte innebär risker och olägenheter för barnens hälsa. Giffri

miljö, god hygien, god luftkvalitet, en hälsosam ljudnivå och välstädade lokaler skapar bättre förutsättningar för lärande och för ork att delta i fritidsaktiviteter.

Nämnden arbetar med att stödja tobakspreventivt arbete i skolan. Nämnden kontrollerar också att butiker inte säljer nikotinprodukter till minderåriga.

Nämndens hälsoskyddstillsyn förebygger och identifierar olägenheter för människors hälsa i inomhusmiljöer, vid besök i offentliga lokaler, bassängbad, idrottsanläggningar med mera. Nämndens tillsyn ställer samma krav oavsett bostadsområde eller sociala förhållanden, vilket bidrar till att skapa förutsättningar för ett jämlikt samhälle.

Nämnden handlägger inkommande klagomål på brister i bostadsmiljö såsom mögel, temperatur och buller. Barn och unga är särskilt känsliga för bristfällig bostadsmiljö. Tidigare har nämnden gjort en riktad satsning på uppsökande tillsyn av bostäder i Gottsundaområdet, och nämnden har sökt kommunbidragsmedel för att åter kunna göra detta.

Jobb och företagande

Nämnden arbetar aktivt med att säkra ett jämställt och likvärdigt bemötande i sin myndighetsutövning. Företag och företagare ska bemötas med bra service med hög tillgänglighet, god förståelse och effektiv handläggning oavsett var i kommunen som företaget bedriver sin verksamhet.

Nämndens tillsyn och kontroll bidrar till att företag kan verka på en sund marknad. Detta gör nämnden inom sitt grunduppdrag. Kontrollen sker i hela kommunen. Företag i Gottsunda gynnas av att fusk uppdagas oavsett i vilken stadsdel det har skett, då företagen konkurrerar om samma kunder. Nämnden arbetar bland annat med att upptäcka och utreda livsmedelsfusk, såsom förlängning av hållbarhetsdatum, otillåtna ingredienser samt att läkemedelsklassade substanser inte säljs som livsmedel. Nämnden kontrollerar även att företag tar lagstadgat ansvar för miljö och hälsa.

Nämnden har också en riktad satsning mot misstänkt illegal verksamhet genom myndighetssamverkan. Vid tillsyn kontrollerar nämnden ordinarie lagstiftning och rapporterar övrigt som uppmärksammas till rätt myndighet. Företag som inte följer lagstiftning ska inte få otillbörliga konkurrensfördelar. Några av de första branscherna som kommer att kontrolleras i kommunen är nagelsalonger och bilverkstäder, därefter kommer andra branscher att granskas.

Delaktighet

Nämnden arbetar med klarspråk och att tillgängliggöra information på uppsala.se och i riktade informationsblad. Förvaltningen har dagligen "Servicetelefon" dit företag och privatpersoner kan ringa för att ställa frågor och lämna in klagomål eller tips gällande nämndens verksamhetsområden.